

Verohallinnon tilinpäätös vuodelta 2022

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1	Johdon katsaus.....	3
1.2	Tuloksellisuus	5
1.3	Vaikuttavuus	16
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus	16
1.3.2	Siirto ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	17
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	18
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	18
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus	18
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	19
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	20
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta	21
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	21
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	23
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	27
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	29
1.7.1	Rahoituksen rakenne	29
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	31
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	32
1.7.4	Tase	33
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	34
1.9	Arviointien tulokset.....	36
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	36
1.10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotilastot	36
1.10.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	36
2	Talousarvion toteumalaskelma.....	37
3	Tuotto- ja kululaskelma	40
4	Tase	41
5	Liitetiedot	42
6	Allekirjoitus	51

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Tärkeimmät toiminnan tulokset

Verohallinto keräsi vuonna 2022 veroja yhteiskunnan käyttöön 81,4 miljardia euroa. Verokertymä nousi jälleen ennätysuureksi. Maksamatta olevien verojen kokonaismäärä vuoden 2022 lopussa oli 3,73 miljardia euroa, samaa tasoa kuin vuotta aiemmin. Arvonlisäveron verovaje – lainmukaisesta verokertymästä saamatta jäänyt osuus – pysyi niin ikään vakaana ja kansainvälisesti vertaillen alhaisella, arviolta 3 %:n tasolla.

Verohallinnon asiakkaiden asiointitarve vuonna 2022 oli edellisvuoden tasolla. Hoidettuja yhteydenottoja oli 2,9 miljoonaa: 2 miljoonaa puhelua, 240 000 verotoimistoasiointia sekä 506 000 chatilla ja 147 000 OmaVero-viestein hoidettua kontaktia. Asiakastytyväisyys säilyi korkealla tasolla.

Verohallinnon toimintavarmuus pysyi hyvällä tasolla, joskin häiriöt kapasiteettitoimittajan konesalissa, valtion yhteisessä tietoverkossa ja etäkäytössä haittasivat ajoittain asiakaspalvelua ja asiakkaiden sähköistä asiointia aiheuttaen Verohallinnolle laskennallisesti 26 henkilötyövuoden työaikamenetyksen.

Toiminnan tuloksellisuuden kehittyminen

Valtiovarainministeriön ja Verohallinnon toimintavuotta 2022 koskevan tulossopimuksen numeerisista tavoitteista 22 saavutettiin täysin, kolmessa oli enintään 10 %:n poikkeama, ja neljässä oli yli 10 %:n poikkeama. Verohallinto katsoo onnistuneensa kokonaisuutena hyvin perustehtävässään turvata verotulot yhteiskunnan toimintojen ja palveluiden rahoittamiseksi.

Tuloksellisuuskehityksen viime vuosien suurimpana haasteena olleen verotuksen oikaisuvaatimusten ruuhkautumisen ja pitkien käsittelyaikojen osalta tapahtui merkittävää positiivista kehitystä vuonna 2022. Käsittelyjonoilla olevien oikaisuvaatimusten kokonaismäärä tippui vuoden aikana noin 40 %, ja kuuden kuukauden sisällä käsiteltyjen oikaisuvaatimusten osuus nousi selvästi: 22 % (2021) ⇒ 50 % (2022).

Automaattisen päätöksenteon sääntelyn selkeyttäminen on Verohallinnon tulevaisuuden tuloksellisuuskehityksen kannalta tärkeää. Tuottavuuden parantaminen ja virkailijatyön painopisteen siirtäminen vaikuttavampaan tekemiseen edellyttää mahdollisuutta lisätä edelleen automaatiota massaluonteisissa verotustehtävissä. Eduskunta on käsitellyt automaattista päätöksentekoa koskevat lakiesitykset. Uusi lainsäädäntö mahdollistaa Verohallinnon nykyisen kaltaisen sääntöperusteisen automaattisen päätöksenteon jatkamisen ja sen laajentamisen uusiin asiaryhmiin, kuten auto- ja valmisteverotukseen.

Toiminnan merkittävimmät muutokset

Uusi verotoimistorakenne ja verotoimistojen johtamisjärjestelmä otettiin käyttöön 1.1.2022. Toimistojen johtamisessa verojohtajia tukevat henkilöstöjohtamisen ja tiedolla johtamisen apulaisjohtajat. Vuoden 2022 loppuun mennessä saatiin valmiiksi puitteet tavoitteilla ja tiedolla johtamiseen perustuvan toimintamallin vakiinnuttamiseksi.

Vuoden 2022 lopulta alkaen toiminnan muutoksen keskiössä ovat pakollisen työn vähentäminen ja asiantuntijaosaamisen vahvistaminen. Pakollisella työllä tarkoitetaan tässä sellaisia Verohallinnon asiakkaiden asiointitarpeesta tai verotuksen toimittamisesta ja siihen liittyvästä selvittelystä Verohallinnolle muodostuvia tehtäviä, jotka Verohallinnon on lakisääteisesti hoidettava, mutta joiden tarpeeseen – ja siten myös Vero-

hallinnolle koituvien tehtävien määrään – Verohallinto voi vaikuttaa vähentävästi. Vähentynyt asiointin tarve on asiakkaan vaivaa ja Verohallinnon työtä säästävä kaikkia osapuolia hyödyttävä tilanne, jossa Verohallinto voi kohdentaa vapautuvat resurssit verokertymän turvaamisen kannalta vaikuttavampaan tekemiseen.

Pakollisen työn vähentäminen -hanke on Verohallinnon yksikkörajat ylittävä strateginen yhteinen ponnistus, jossa tavoitellaan 300 henkilötyövuoden vähennystä pakollisesta työstä vuoden 2024 loppuun mennessä sekä varmistetaan näin vapautuvien resurssien uudelleen kohdentaminen. Hanke käynnistyi marraskuussa 2022 ja se kestää vuoden 2024 loppuun. Hankkeen onnistumisen kannalta tulevan automaatiolainsäädännön ratkaisut sekä verohallinnon tietojen saantioikeuksien turvaaminen jatkossa ovat avainasemassa.

Asiantuntijaosaamista vahvistetaan ennustettuun eläköitymispoistumaan nähden etupainotteisella asiantuntijoiden rekrytoinnilla ja kouluttamisella. Rekrytoinnit suunnitellaan toteutettavaksi etukäteen ennen varsinaisia eläköitymisiä. Järjestelyn tavoitteena on varmistaa osaavat tekijät yhä vaativampiin tehtäviin. Vuosien 2023-2024 aikana suunnitellaan rekrytoitavan noin 130 korkeakoulututkinnon suorittanutta henkilöä eri aihealueille kohdentuviin koulutusohjelmiin strategisen henkilöstösuunnitelman osoittamien tarpeiden mukaan. Osana koulutusta resursseja kohdennetaan ruuhkautuneisiin asiakasaloitteisiin tehtäviin. Tämä mahdollistaa jatkossa asiakasaloitteisista tehtävistä suoriutumisen tavoitteiden mukaisesti.

Talouden merkittävimmät muutokset

Verohallinnolla on edessään sopeutuminen tulevien vuosien matalampaan kehystasoon taloudellisessa toimintaympäristössä, jossa verokertymän turvaaminen on entistä haastavampaa. Toteutetut toiminnalliset muutokset, toiminnan tehostuminen ja voimakas eläköityminen mahdollistavat osaltaan, ettei matalampi kehystaso vaaranna verokertymää ja sitä kautta yhteiskunnan rahoitusta. Toimintaympäristön muutokset haastavat talouden suunnittelua muun muassa inflaation ja mahdollisten odotettua laajempien julkisen hallinnon sopeuttamistoimenpiteiden osalta. Verohallinto on kuitenkin merkittävä toimija yhteiskunnan rahoituksen turvaamisen näkökulmasta tarkasteltuna, joten jatkossakin tulee varmistaa riittävät voimavarat verojen vaikuttavalle keräämiselle.

Toimintaympäristön muutosten johdosta Verohallinnossa on tehty merkittäviä panostuksia varautumiseen ja turvallisuuteen kriittisten palveluiden ja prosessien häiriöalttiuden vähentämiseksi poikkeustilanteissa.

Toimitilamenojen hillitsemiseksi Verohallinto on jo vuosien ajan tehnyt määrätietoisesti tilankäytön tehostamistoimia, joten siirtyminen jatkossa mahdollisesti yhä laajemmin yhteisiin toimitiloihin muiden valtionhallinnon toimijoiden kanssa ei tule välttämättä näkymään kustannussäästöinä.

Positiivinen luottotietorekisteri tulee kasvattamaan Verohallinnon maksullista toimintaa merkittävästi.

Toimintaympäristön merkittävimmät muutokset

Verotukseen eniten vaikuttaviksi muutostekijöiksi on Verohallinnossa tunnistettu globaalit poliittiset, taloudelliset ja verotuksen muutokset; yritystoiminnan ja ansainnan muutokset; luonnon kantokyvyn turvaamisen edellyttämät muutokset; teknologiaympäristö; työn ja osaamisen muutokset; sekä Suomen yhteiskunnalliset muutokset.

1.2 Tuloksellisuus

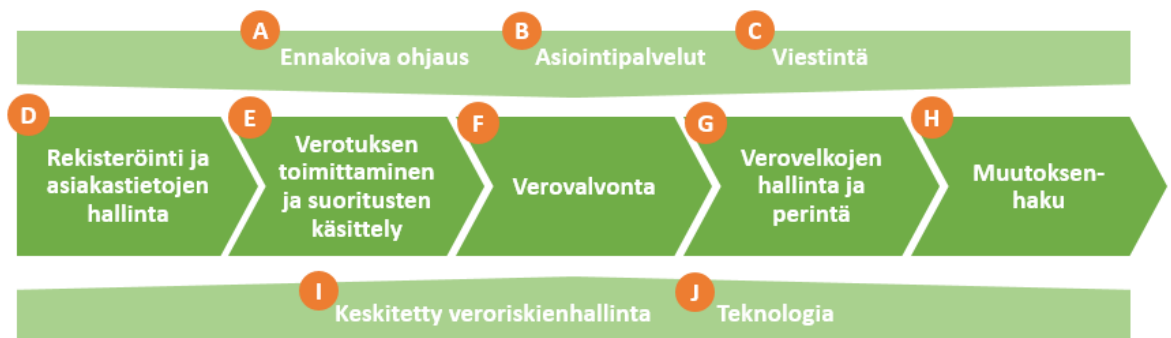
Verohallinnon toiminta-ajatuksena on toteuttaa verotus oikean määräisenä ja oikeaan aikaan yhteiskunnan toimintojen rahoittamiseksi. Verohallinto toimitti vuonna 2022 noin 5,9 miljoonan asiakkaan verotuksen ja huolehti koko asiakaskunnan kattavien nykyikäisten veroasiointipalveluiden ja verovalvonnan järjestämisestä. Verotulojen nettokeräytymä oli 81,4 miljardia euroa (+ 7,7 % edellisvuoteen verrattuna).

Valtiovarainministeriön ja Verohallinnon toimintavuotta 2022 koskevan tulossopimuksen tavoitteiden toteutuminen teemoittain on esitetty Taulukko 1:ssä. Yksittäisten mitareiden toteutumia selvitetään jäljempänä toimintakertomuksessa.

Taulukko 1. Tulossopimuksen tavoitteiden toteutuminen teemoittain.

Teema	Tavoitteiden toteutuminen
Vaikuttavuus	Saavutettiin osin
Kannattavuus ja kustannusvastaavuus	Saavutettiin täysin
Palvelukyky ja laatu	Saavutettiin täysin
Henkilöstömittarit	Saavutettiin osin
Veronsaajien oikeudenvilvontayksikön tavoitteet	Saavutettiin osin
Tulorekisteriyksikön tavoitteet	Saavutettiin lähes täysin

Toiminnan tuloksellisuutta kuvataan seuraavassa osa-alueittain OECD:n veroviranomaisen toiminnan yleisen viitekehyksen mukaan jaoteltuna (Kuva 1). Kirjaimilla merkittyjen osa-alueiden jälkeen kuvataan Verohallinnon kansainvälistä toimintaa sekä roolia kestäväen kehityksen ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistämässä. Asiakaskokemukseen liittyviä näkökohtia sekä Veronsaajien oikeudenvilvontayksikön ja Tulorekisteriyksikön toimintaa kuvataan kappaleessa 1.5.2 *Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu*.

Kuva 1. Veroviranomaisen toiminnan yleinen viitekehys (mukaillen lähteestä: OECD).

A. Ennakoiva ohjaus

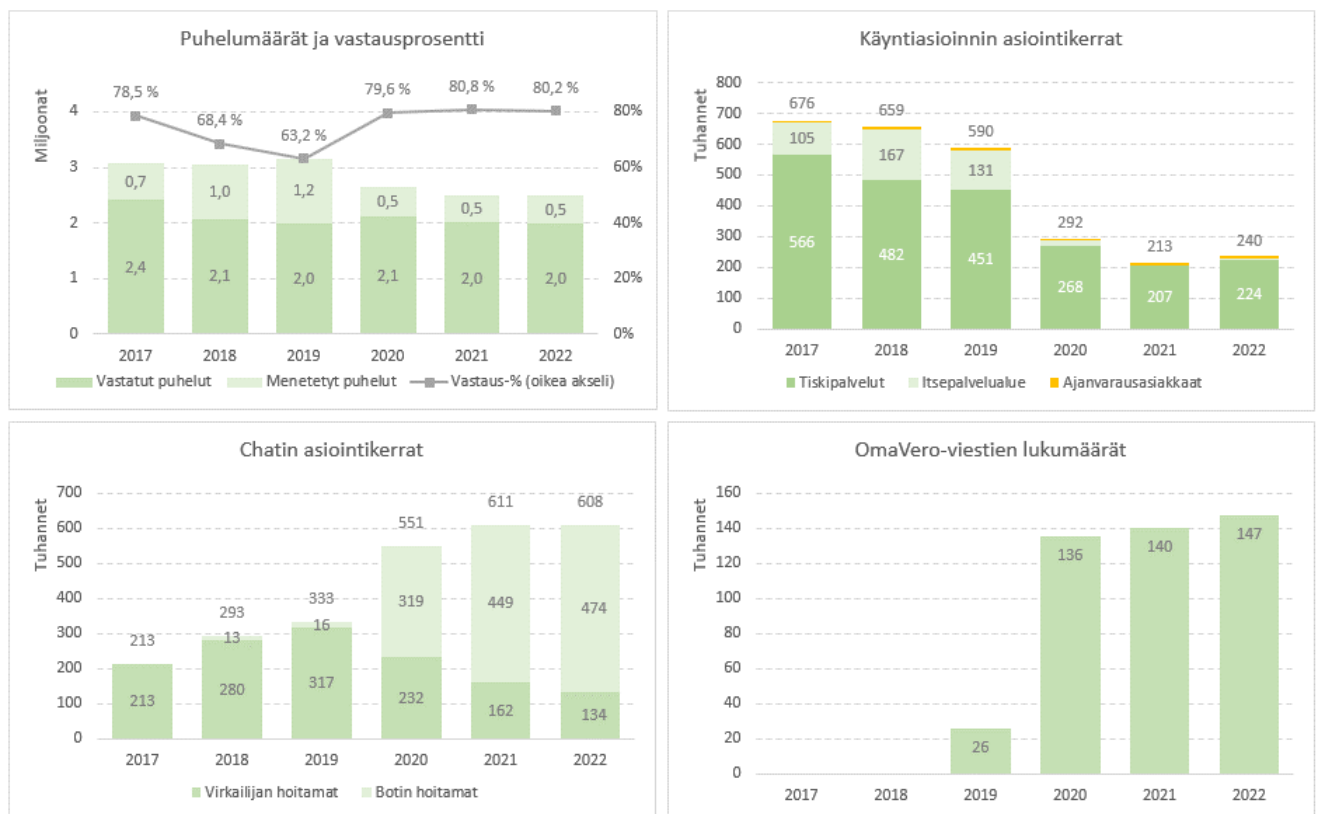
Ennakoiva ohjaus tarkoittaa tiettyjen rajattujen asiakasjoukkojen kontaktointia tavoitteena saada asiakkaat toimimaan oikein ja ajallaan ja siten turvata verokertymä. Ennakoivaa ohjausta toteutetaan muun muassa kirjeillä, tekstiviesteillä, puhelimitse, ennakkolisilla keskusteluilla ja koulutustilaisuuksilla.

Verohallinto lähetti vuonna 2022 noin 4,1 miljoonaa ohjauskirjettä (2021: 3,8 milj.) ja teki 3 522 ohjaussoittoa (2021: 4 506) muun muassa uusille yrittäjille, yrityksille, yhdistyksille ja ulkomaisille yhteisöille. Verohallinto lähettää asiakkailleen myös tekstiviestejä muistuttaakseen ajankohtaisista asioista, esimerkiksi verokortin tulorajan tarkistamisesta tai arvonlisäveron ilmoittamisen ja maksamisen määräpäivistä. Vuonna 2022 lähetettiin 92 737 tekstiviestiä (2021: 38 778).

Kaikilla Verohallinnon yhteisöasiakkailta on mahdollisuus pyytää Verohallinnolta ennakkollista keskustelua haastavissa verokysymyksissä. Tarkoituksena on tarjota ennustettavuutta verotukseen ja ohjata asiakasta toimimaan oikein ennen kuin verotukseen liittyvät järjestelyt ovat tapahtuneet. Keskustelut ovat maksuttomia. Vuonna 2022 käytiin 176 ennakkollista keskustelua (2021: 189).

B. Asiointipalvelut

Asiointimäärät pysyivät vuonna 2022 suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Suhteellisesti suurimmat muutokset olivat käyntiasioinnin kasvu (+13 %) ja siirtymä chatissa virkailijan kanssa käydyistä keskusteluista chatbotiin. Eri palvelukanavien asiointimäärien kehitystä on esitetty Kuva 2:ssa ja jäljempänä Taulukko 5:ssa.

Kuva 2. Verohallinnon eri palvelukanavien asiointimääriä 2017-2022. Chatin luvuissa botilta virkailijalle siirtyneet asiointitapahtumat näkyvät sekä botin että virkailijoiden hoitamien lukumäärissä (näitä oli noin 102 000 vuonna 2022 ja 97 000 vuonna 2021). OmaVero-viestit otettiin käyttöön syyskuussa 2019.

Sähköisten asiointipalveluiden käyttö kasvoi vuonna 2022:

- OmaVeroa käytti noin 3,3 miljoonaa asiakasta (2021: 3,1 miljoonaa). Palveluun kirjaututtiin 32 miljoonaa kertaa (2021: 28 miljoonaa), ja siellä tehtiin 5,5 miljoonaa erilaista ilmoitusta (2021: 5,8 miljoonaa).
- Verokorttiin tai ennakoveroon haettiin muutosta noin 2,5 miljoonaa kertaa, näistä OmaVero-asiointina hoitui 77 % (2021: 76 %).

- Esitetyttyyn veroilmoitukseen teki muutoksia noin 1,3 miljoonaa henkilöasiakasta, joista muutokset OmaVerossa tehneitä oli 89 % (2021: 88 %).
- Pientyönantajien palkanmaksua helpottavaan Palkka.fi-palveluun oli vuoden 2022 loppuun mennessä rekisteröitynyt noin 319 000 työnantajaa (2021: 299 000). Palvelun kautta laskettujen palkkojen ja palkkioiden määrä on kasvanut vastaavasti nousten vuonna 2022 yli 2,4 miljardiin euroon (2021: 2,3 mrd. €). Palvelun kautta hoitui työnantajien puolesta noin 1,4 miljoonaa palkkatietoilmoitusta ja 0,44 miljoonaa erillisilmoitusta tulorekisteriin.
- Yritystietojärjestelmän sähköisen perustamispalvelun kautta tehtiin sähköisiä osakeyhtiön perustamisia 81 % kaikista perustamisista (2021: 80 %).

C. Viestintä

Viestinnällä rakennetaan vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa, madalletaan kynnystä hoitaa veroasioita ja kannustetaan asiakkaita toimimaan oikein ja ajallaan verokertymän turvaamiseksi. Viestinnällä on osaltaan myötävaikutettu OmaVeron käytön kasvuun.

Selkeillä, ajankohtaisilla asiakasohjeilla ja muilla sisällöillä sekä sosiaalisen median vuorovaikutuksella tavoitellaan positiivista asiakaskokemusta. Viestinnässä huomioidaan eri asiakasryhmien tarpeet ja tarjotaan runsaasti tietoa suomen ja ruotsin lisäksi myös englanniksi.

Viestinnän ulkoisia ja sisäisiä kanavia ovat muun muassa vero.fi, uutiskirjeet, verkkoinfot, sosiaalinen media ja mediaviestintä sekä työyhteisöviestintä. Vero.fi tarjoaa kattavat ohjeet veroasioiden hoitamiseen ja OmaVeron käyttöön. Asiakasohjeita kehitetään systemaattisesti yhdessä asiantuntijoiden kanssa. Vero.fi-sivuja ladattiin yhteensä 88,5 miljoonaa kertaa vuonna 2022 (2021: 86,5 miljoonaa). Tästä määrästä ruotsinkielisiä sivuja ladattiin 5,2 miljoonaa kertaa ja englanninkielisiä 3,8 miljoonaa kertaa. Noin puolet kävijöistä tulee sivustolle hakukoneiden kautta, joten hakukoneoptimoinnilla on tärkeä rooli, jotta asiakkaat löytävät oikeiden ohjeiden äärelle. Sivuston kehitystarpeista tehtiin selvitys vuonna 2022, toteutukset tehdään vuonna 2023.

Sosiaalisen median kanavissa seuraajien ja vuorovaikutuksen määrässä oli vaihtelua kanavittain vuonna 2022. Kanavien seuraajamäärä oli 222 000 (2021: 177 000). Sisältöjen näyttökertoja oli noin 19,4 miljoonaa (2021: 22 miljoonaa) ja erilaisia reaktioita 1,3 miljoonaa (2021: 1,2 miljoonaa).

Verohallinnon mediapalvelua käytti 356 median edustajaa vuonna 2022 (2021: 399). Taloustutkimuksen Yritysviestintä22-tutkimuksessa Verohallinnon mediapalvelu sai arvosanaksi 3,65 / 5 (2021: 3,67). Verohallinnon viestintä arvioitiin kolmanneksi parhaaksi julkisen sektorin organisaatioista.

Asiakasviestinnässä painottuivat seuraavat aiheet:

- Verokortti ja sen ajan tasalla pitäminen vuoden mittaan
- Veroilmoitusten tarkistaminen ja täydentäminen
- Verojen maksaminen oikein ja ajoissa
- Ajankohtaiset aiheet ja lakimuutokset esimerkiksi energiakriisin vuoksi, mm. sähkövähennys

Verohallinnon uudistumista tuettiin vahvasti työyhteisöviestinnällä, mikä näkyi myös VMBaron työtyytyväisyyskyselyn parantuneina tuloksina. Vuorovaikutuksen, Verohallinnon arvojen tuntemisen, viestinnän ja sisäisen työnantajakuvan osa-alueilla oli

myönteistä kehitystä. Intranet-sivustoa ja sisäistä sosiaalista mediaa kehitettiin edelleen entistä vuorovaikutteisemmaksi ja työyhteisöä palvelevaksi.

D. Rekisteröinti ja asiakastietojen hallinta

Sujuva asiakkaiden rekisteröinti ja rekisteröintiaseman muutokset ovat yritystoiminnan käynnistämisen ja jatkuvuuden edellytyksiä. Verohallinnon tehtävänä on varmistaa ennakkoperintä-, työnantaja- ja arvonlisäverovelvollisten rekisteröinnin edellytykset ja valvoa rekisterien ajantasaisuutta. Tavoitteena on käsitellä näihin rekistereihin liittyvät niin sanotut roolirekisteröintitehtävät 21 päivässä. Virkailijatyönä tehtiin vuonna 2022 noin 55 000 roolirekisteröintitehtävää (2021: 61 300), joista 64 % (2021: 61 %) käsiteltiin tavoiteajassa. Tiettyjen edellytysten täytyessä – noin 55 %:ssa asioista (2021: 50 %) – rekistereihin pääsy ja muutokset hoituvat automaatiossa ilman viivettä Verohallinnon taholta. Rekisteritietojen ajantasaisuuden valvontaan liittyen Verohallinto lähetti asiakkaille vuonna 2022 noin 34 000 (2021: 30 000) erilaista kuulemiskirjettä tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi.

Verohallinnossa annettiin vuonna 2022 henkilö- ja keino tunnuksia noin 27 000 (2021: 20 000). Ulkomaalaisten henkilöiden rekisteröintiä on lisännyt muun muassa Ukrainasta saapuneet turvapaikanhakijat ja laivanrakennusalan veronumerorekisteröinti.

Harmaan talouden torjunnassa estettiin perusteettomia ennakkoperintä- ja arvonlisäverorekisteröintejä ja poistettiin rekistereistä 1 660 niihin kuulumatonta toimijaa (2021: 1 220). Kansalliseen harmaan talouden ja talousrikollisuuden vastaiseen toimenpideohjelmaan kuuluvassa ID-väärinkäytökset ja palautuspetokset -hankkeessa tehtyjen havaintojen perusteella on vahvistettu Verohallinnon kyvykkyyttä rekisteröinnissä puuttua väärinkäytöksiin ja petoksiin kehittämällä osaamista, työmenetelmiä ja työkaluja.

E. Verotuksen toimittaminen ja suoritusten käsittely

Veroilmoitusten käsittely ja maksuliikenne hoitui säädetyissä aikatauluissa, veronsaajat saivat verotulonsa ajallaan.

Verotulojen nettokertymä vuonna 2022 oli 81,4 mrd. € (2021: 75,6 mrd. €, muutos +7,7 %). Nettokertymän 5,8 mrd. €:n vuosikasvusta noin kaksi miljardia selittyy vuoden 2022 puolella maksetuilla verovuoden 2021 tuloverojen poikkeuksellisen suurilla lisäennakoilla ja jäännösveroilla sekä marras-joulukuun verokausien 2021 arvonlisäverolla. Lisäksi valmisteverotuksen vuonna 2021 voimaan tullut verotusmenettelymuutos selittää vuosien 2021 ja 2022 nettokertymäerosta noin 0,5 mrd. €. Nettokertymän "aidon" vuosikasvun voidaan siis katsoa olleen noin 3,3 mrd. €.

Verotuksen toimittamiseen liittyen Verohallinto haluaa tuoda esiin seuraavat poikkeamat vuodelta 2022:

- **Perintö- ja lahjaverotuksessa** virkailijatyönä käsiteltyjen perukirjojen ja lahjaveroilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2022 oli 250 päivää eli selvästi yli Verohallinnon 180 päivän tavoiteajan. Taustalla on vuonna 2022 jätettyjen perukirjojen (67 000 kpl) ja lahjaveroilmoitusten (39 000 kpl) keskiverotovuotta noin 30 % suurempi määrä. Lahjaveroilmoitukset voidaan tiettyjen edellytysten täytyessä käsitellä automaatiossa ilman viivettä – tämä koski vuonna 2022 noin 50 %:a tapauksista.
- **Autoverotuksessa** uusien ajoneuvojen verotusmäärät laskivat merkittävästi, kun autojen toimitusvaikeuksien takia autoja ei saatu asiakkaille ja kun kysyntä laski taloustilanteen heikentyessä ja korkojen noustessa. Uusia autoja verotet-

tiin noin 16 000 vähemmän kuin vuonna 2021. Tämä yhdessä 0-verollisten sähköautojen suosion kasvun kanssa vaikutti voimakkaasti verokertymään. Käytettyjen autojen verotuksessa purettiin edellisvuoden käsittelyruuhkan sumaa: noin 27 000 vuoden 2021 veroilmoitusta oli siirtynyt käsiteltäväksi vuodelle 2022. Vuonna 2022 saatiin käytettyjä autoja koskevia uusia veroilmoituksia 44 000 ja tehtiin 56 000 verotuspäätöstä. Näin ollen eteenpäin siirtyvä suma pieneni edellisestä vuodenvaihteesta: vuoden 2022 veroilmoituksista noin 15 000 siirtyi käsiteltäväksi vuodelle 2023.

F. Verovalvonta

Verovalvonnan pöytävalvonnassa tehdään muutoksia asiakkaan verotukseen silloin kun asiakkaan antamissa tiedoissa havaitut virheet tai puutteet antavat asiakkaan kuulemisen jälkeen tähän aiheita. Verotarkastuksessa ja harmaan talouden torjunnassa keinot ja tietolähteet ovat monipuolisemmat, ja asiakkaan toimintaa selvitetään yleensä perusteellisemmin kuin pöytävalvonnassa. Verovalvonnan tuloksellisuutta voi arvioida muun muassa kädenjäljen perusteella. Kädenjäljellä tarkoitetaan valvonnasta seurannutta verotuksen lopputuloksen euromääräistä nettomuutosta. Kädenjälkeä tarkasteltaessa on hyvä huomata ensinnäkin se, että mahdollisessa myöhemmässä verotuksen muutoksenhaussa verotus voi muuttua, eikä alkuperäinen kädenjälki tällöin enää päde. Toisekseen kaikki – sinällään kiistattomatkaan – verot eivät erinäisten syiden, esimerkiksi asiakkaan maksukyvyttömyyden, takia realisoidu maksuina verokertymäksi.

Tuloksellisuudesta kertovat myös valvonnan osuvuus toimenpiteitä edellyttäneisiin kohteisiin, verotarkastuksen yhteydessä tehdyt asiakasohjaukset ja maksuunpanot, harmaan talouden torjunnan rikosilmoitusharkintaan edenneiden tapausten lukumäärä sekä perusteettomien rekisteröintien estäminen ja poistaminen.

Henkilöiden ja yhteisöjen tuloverotuksen säännönmukaisen verotuksen kädenjälki verovuodelta 2021 oli kaikkiaan 237 milj. € jakautuen henkilöasiakkaat 91 milj. € ja yhteisöasiakkaat 146 milj. €. Kädenjäljen voi jakaa (a) veroilmoituksensa antaneiden asiakkaiden verotuksen muuttumiseen verovalvonnassa ja (b) ilmoittamisen laiminlyöntejä seuranneiden kehotuskirjeiden vaikutuksesta saatujen veroilmoitusten mukaisesti tai arvioverotuksen perusteella määrättyihin veroihin. Henkilöasiakkaiden kädenjäljestä valvonnan osuus oli 47 milj. € ja kehotusten 44 milj. €. Yhteisöasiakkaiden kädenjäljestä valvonnan osuus oli 91 milj. € ja kehotusten 55 milj. €. Molempien asiakasryhmien osalta kädenjälkeä tuottaneiden asiakkaiden osuus kaikista valvotuista asiakkaista kasvoi edellisvuoteen verrattuna.

Arvonlisäveroilmoitusten valvonnan kädenjälki vuodelta 2022 oli tilinpäätöksen laatimishetkellä 171 milj. € (2021: 265 milj. €). Tästä 89 milj. € on automaatiossa muodostuneita arvioveroja, 60 milj. € arvioverotuksen jälkeen saatuihin ilmoituksiin perustuvaa kädenjälkeä, ja 22 milj. € reaaliaikaiseen riskiperusteiseen virkailijatyöhön perustuvaa kädenjälkeä. Lopullinen kädenjälki voi laskea edellä sanotusta, sillä arvioverotuksia voidaan jälkikäteen poistaa asiakkaiden myöhemmin antamien korjaavien ilmoitusten myötä. Esimerkiksi vuoden 2021 kädenjälki kutistui tilinpäätöksen laatimishetkellä tammikuussa 2022 lasketusta arvosta noin puoleen lokakuuhun 2022 mennessä (265 milj. € ⇒ 132 milj. €). Virkailijatyönä käsiteltiin vuonna 2022 riskiperusteisesti 10 214 valvontatapausta (2021: 12 808), joista 26 %:ssa muodostui kädenjälkeä (2021: 25 %).

Arvonlisäveron verovajeen määrässä ei ole havaittu viime vuosina merkittävää muutosta. Verohallinnon tuoreimpien laskelmien mukaan vuoden 2021 verovaje oli edellisvuosien tapaan 500-600 miljoonaa euroa eli noin 3 % lainmukaisesta arvonlisäverokertymästä. Kansainvälisesti vertaillen arvonlisäveron verovaje on Suomessa suhteellisen alhainen. Vuodesta 2015 alkaen asiasta on saatavilla Euroopan komission selvityksiä.

Komission tuoreimmat laskelmat on julkaistu joulukuussa 2022 koskien vuotta 2020, jolta komissio arvioi arvonlisäveron verovajeeksi Suomessa 281 milj. € eli 1,3 % lainmukaisesta verokertymästä. Arvio on huomattavan alhainen ja siihen on syytä suhtautua varauksella. EU:n keskiarvo vuodelta 2020 on 9,1 %.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) suoritti vuoden 2022 aikana oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyitä koskevan laillisuustarkastuksen. VTV:n mukaan Verohallinnon ohjaus- ja valvontamuotoja tulisi kehittää niin, että ne tehostavat verotusprosessia, mutta samalla edistävät verotuksen oikeellisuutta sekä kohtelevat verovelvollisia tasapuolisesti. VTV suosittaa, että valtiovarainministeriö arvioisi kattavasti, miten oma-aloitteisten verojen valvonnan edellytyksiä voitaisiin parantaa. Ministeriön olisi syytä arvioida myös Verohallinnon uusien ohjaus- ja valvontamuotojen sääntelytarve. Verohallintoon kohdistuvassa suosituksessaan VTV peräänkuuluttaa kattavaa ja systemaattista verotuksen tuloksellisuuden seuranta – mittareita ja tunnuslukuja tulisi kehittää ja soveltaa niin, että vertailtavuus eri vuosien välillä säilyy. Verohallinto on käynyt tarkastuskertomuksessa esitetyt näkökohdat läpi ja kiinnittää jatkossa erityistä huomiota työmenettelyohjeistukseen asiakkaiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

Verotarkastusresursseja käytetään joustavasti ohjaus- ja valvontasuunnitelman mukaisten, uusien ja ennestään tunnettujen veroriskien tai riski-ilmiöiden torjuntaan. Ohjaus- ja valvontatoimenpiteeksi valitaan veroriskin luonteen ja merkittävyyden mukaisesti kulloinkin tarkoituksenmukaisin toimenpide, joka voi vaihdella kevyemmästä ennakolta ohjaavasta toimenpiteestä verotarkastukseen. Erityyppisiä valvontatoimenpiteitä valmistui vuonna 2022 kaikkiaan 4 742 (2021: 4 720), joista verotarkastuksia oli 1 444 (2021: 1 773). Vaikka verotarkastusten määrä on edellisvuodesta laskenut, tarkastuksista maksuunpano- ja ohjaustoimenpiteitä sisältävien osuus on edelleen kasvanut. Verotarkastukset on siten pystytty kohdentamaan toimenpiteitä edellyttäviin tapauksiin aiempaa paremmin. Verotarkastusten perusteella tehtyjen toimenpiteiden euromääräinen vaikutus kasvoi vuonna 2022 edellisvuoteen verrattuna ja oli yhteensä 329 milj. € (2021: 220 milj.). Suurta kasvua selittää osin laskentatavan muutos siten, että vuoden 2022 lukemaan on sisällytetty luonnollisten henkilöiden tarkastusten tuloerotuksen todelliset maksuunpanot verotuksen progressiivisuus huomioiden, kun taas aiemmin laskennassa on sovellettu 20 %:n veroasteolettamaa verotarkastuksissa tehtyihin tulonlisäyksiin. Myöskään luovutusvoittoverohavaintojen välitöntä tulosvaikutusta ei ole aiemmin huomioitu. Edellä mainitut laskentatavan muutokset huomioiden vuoden 2021 toimenpiteiden tarkistettu euromääräinen verovaikutus olisi ollut 234 milj. €.

Harmaan talouden torjunnan menettelyalueen verotarkastusten kohdevalinnassa osuvuus pysyi edellisvuoden hyvällä tasolla: toimenpiteellisten tarkastusten osuus oli 91 % (2021: 94 %), ja tarkastuskohteista 87 % (2021: 86 %) eteni rikosilmoitusharkintaan. Arvonlisäveroilmoitusten valvonnassa käsiteltiin lähes 3 800 ilmoitusta (2021: 4 000), joiden perusteella syntyi kädenjälkeä 10 milj. € (2021: 9 milj. €) ja tehtiin rikosilmoitusharkintaa varten 32 rikosilmoitusmuistiota havaituista väärinkäytöksistä. Perusteettomia ennakkoperintä- ja arvonlisäverovelvollisten rekisteröintejä estettiin ja poistettiin rekisteriin kuulumattomia; tällaisiin tapauksiin liittyviä tehtäviä oli käsittelyssä 2 145 (2021: 2 021). Lisäksi moniviranomaisyhteistyönä valvottiin yhteensä 721 toimijaa mm. taksi- ja rakennusaloilla sekä festivaaleilla. Harmaan talouden torjunnassa tehdään aktiivisesti sekä kansallista että kansainvälistä viranomais- ja sidosryhmäyhteistyötä. Yhteistyötä tehtiin muun muassa kansallisen harmaan talouden ja talousrikollisuuden vastaisen toimenpideohjelman puitteissa (ohjelman vuoden 2022 aktiviteeteista tarkemmin jäljempänä). Kansainvälisen yhteistyö saralla Verohallinto on osallistunut mm. ammattimaisia avustajia koskevaan OECD:n alatyöryhmään ja johtanut yhteispohjoismaisen korruption tunnistamiskoulutuksen laatimistyötä. Kansainvälisen yhteistyön tuotoksia on jalkautettu aktiivisesti kansalliseen talousrikistorjuntaan.

Harmaan talouden selvitysyksikkö tutkii ilmiöselvityksissään harmaan talouden ilmiöitä, niiden vaikutuksia ja torjuntaa sekä arvioi lainsäädännön vaikuttavuutta. Selvitysyksikön toimivalta mahdollistaa ilmiöselvityksien laatimisen tukemaan valvonta- ja lupaviranomaisten tehtäviä. Harmaan talouden mittaamista toteutettiin julkaisemalla laajat pimeään työn määrää koskevat ilmiöselvitykset. Kokonaisuudessaan ilmiöselvityksiä, lausuntoja ja muita tiedon tuottamistehtäviä valmistui vuoden aikana 150. Viranomaisten tehtävien tueksi tietopalveluna tuotettavan digitaalisen velvoitteidenhoitoselvityspalvelun kysyntä pysyi korkealla tasolla (700 000 pyyntöä). Lakimuutosten seurauksena velvoitteidenhoitoselvityspalvelun käyttö laajeni edelleen tukemaan uusia viranomaistehtäviä. Vuoden lopussa palvelu tuki 36 viranomaistehtävää kasvaen edellisestä vuodesta seitsemällä uudella palvelun käyttäjällä. Selvitysyksikön koordinoima viranomaisten yhteinen harmaan talouden ja talousrikollisuuden tilannekuvatoiminto ylläpiti ajankohtaista tilannekuvaa julkaisemalla 59 tietotuotetta Harmaa talous & talousrikollisuus -sivustolla.

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden toimenpideohjelman 2020–2023 hankkeista Verohallinnon kannalta erityisen merkittävä vuonna 2022 oli identiteettien väärinkäytöksiä ja palautuspetoksia koskeva hanke, jonka myötä Verohallinnossa on kehitetty kyvykkyyttä havaita väärinkäytöksiä aiempaa tehokkaammin ja joka on myös tuonut esiin rekisteröintiin ja rekisteriviranomaisten toimintaan liittyviä haasteita ja kehittämistarpeita. Jatkohankkeessa (ns. ID2-hanke) on yhdessä eri viranomaisten ja ministeriöiden kanssa koottu ulkomaalaisen työvoiman rekisteröinnin nykytila, riskit ja haasteet sekä ehdotettu korjaustoimia. Osana toimenpideohjelmaa käynnistettiin myös vakuutuskuorien valvontahanke sekä valmisteltiin aggressiivisen verosuunnittelun tutkimustoiminnan aloittamista riippumattomien tutkimusorganisaatioiden kanssa. Harmaata taloutta ennalta estävien toimien osalta laivanrakennustoimialalla voimaan tullut veronumeroita koskeva laki toi ulkomaisia työntekijöitä Verohallinnon rekistereihin. Ennalta estämistä harjoitettiin myös viestimällä sosiaalisessa mediassa työelämään siirtyville nuorille ja maahanmuuttajille. Lisäksi vuoden 2022 aikana uudistettiin lukuisia viranomaisten välistä tietojenvaihtoa koskevia säännöksiä. Kokonaisarviona useimmat Verohallintoa koskevat ohjelmakauden hankkeet etenivät suunnitellusti ja tavoitellusti. Tietyt hankkeet, kuten harmaan talouden selvitysyksikköä koskeva lakimuutos, eivät toteutuneet aikataulu-, resurssi- tai muiden syiden takia. Ohjelmakauden viimeinen vuosi (2023) painottuu käynnissä olevia hankkeiden edistämiseen.

G. Verovelkojen hallinta ja perintä

Verovelkojen tilastointia ja luokittelua on muutettu vuoden 2022 aikana yhteneväksi verovarojen kirjanpidon jaottelun kanssa. Laiminlyönti- ja myöhästymismaksut on erotettu taustalla olevan verolajin alta luokkaan *Muut verot ja maksut*, jossa ovat myös pienempien verolajien velvoitteet.

Maksamatta olevia veroja oli vuoden 2022 lopussa 3,73 mrd. € (vuoden 2021 lopun vertailukelpoinen lukema 3,77 mrd., muutos -1 %). Maksamatta olevista veroista oli arvonlisäveroja 1,70 mrd. € (46 %), henkilöasiakkaiden tuloveroja 1,28 mrd. € (34 %) ja yhteisöjen tuloveroja 0,44 mrd. € (12 %).

Vuonna 2022 veroista 93 % maksettiin oikea-aikaisesti. Oikea-aikaisesti maksettujen verojen osuudessa on vajaan prosenttiyksikön alenema vuoteen 2021 verrattuna, mutta verovelkojen määrä ei ole kuitenkaan kääntynyt kasvuun. Veroja on maksettu aiempaa enemmän myöhässä, mikä näkyy maksumuistutusten kertymäprosentin nousuna: 61 % (2021) ⇒ 63 % (2022).

H. Muutoksenhaku

Henkilöverotuksen joustavaan ja yksilölliseen valmistumiseen siirtymistä ja verotuksen valmisohjelmiston käyttöönottoa seurannut verotuksen oikaisuvaatimusten käsittelyn

ruuhkautuminen vuodesta 2019 alkaen saatiin taittumaan vuonna 2021. Tämän jälkeen vuonna 2022 käsittelyjonojen purkamisessa on edetty hyvin. Keskimääräinen käsittelyaika on laskenut vuoden 2021 kymmenestä kuukaudesta kahdeksaan kuukauteen vuonna 2022. Vuonna 2022 käsitellyistä oikaisuvaatimuksista 50 % käsiteltiin kuuden kuukauden sisällä, kun vuonna 2021 vastaava osuus oli 22 %.

Uusia oikaisuvaatimuksia tuli vuonna 2022 noin 135 000 (2021: 154 000). Kun samaan aikaan valmistui tai poistettiin aiheettomina noin 179 000 oikaisuvaatimusta, käsittelyjonoilla odottavien asioiden varasto jatkoi edellisenä vuonna alkanutta laskuaan. Varastojen purkaminen on vaatinut henkilökunnan lisäämistä käsittelytehtäviin väliaikaisesti. Samaan aikaan on analysoitu oikaisuvaatimusten taustalla olevia syitä ja tunnistettu keinoja vähentää niiden syntymistä kehittämällä edelleen verotuksen menettelyitä ja asiointia OmaVero-palvelussa.

Hallinto-oikeuksissa tehtiin vuonna 2022 kaikkiaan 1 459 verotuksen oikaisuvaatimukseen liittyvää ratkaisua. Verotuksen oikaisulautakunnan päätös pysyi 90 %:ssa hallinto-oikeuksien tutkimista tapauksista.

I. Keskitetty veroriskienhallinta

Verohallinto on tunnistanut merkittäviä reagointia vaativia muutoksia toimintaympäristössään. Globalisaatio ja yritystoiminnan kansainvälistyminen, digitalisaatio sekä erilaiset alustatalouden ilmiöt sisältävät riskin verotuksen tietopohjan murenemisesta. Yrityskentässä on tapahtunut sekä liiketoiminnan keskittymistä kansainvälisiin suuriin toimijoihin että palkkatyön muuttumista pienyritykseksi. Ansiotulojen ja pääomatulojen sisälle on syntynyt uusia ansaintamuotoja ja uudenlaisia sijoitustuotteita, joiden verotuksellinen käsittely sekä verotuksen toimittamiseen tarvittava tiedonsaanti haastaa verohallintoja kansainvälisesti. Verohallinto on kartoittanut näiden muutosten vaikutuksia ja ryhtynyt toimenpiteisiin verotulojen turvaamiseksi.

Verohallinnossa on ollut vuoden 2021 alusta lähtien keskitetty veroriskienhallintatoiminto, johon on sijoitettu Verohallinnon ohjauksen ja valvonnan kokonaissuunnittelu koskien kaikkia verolajeja ja asiakasryhmiä palkansaajista suuryrityksiin. Samaan aikaan on muodostettu asiakasryhmiä, joiden palveluiden parantamiseen ja yhteistyöhön on voitu kytkeä myös riskiperusteinen ohjaus ja valvonta. Asiakkaiden ohjauksessa ja valvonnassa on keskitytty oikeiden ja riittävien toimenpiteiden suunnitteluun eri veroriskeihin nähden. Toimenpiteiden kokonaismäärää on pystytty kasvattamaan, kun kevyiden, reaaliaikaisten ja ennakolta ohjaavien toimenpiteiden suhteellinen osuus on noussut. Samanaikaisesti valvonnan toimenpiteet on keskitetty niille alueille, joilla veroriskit ovat verokertymän näkökulmasta suurimmat.

Ohjauksen ja valvonnan painopistealueita vuonna 2022 olivat muun muassa alkoholin nettikauppa yhteistyössä Tullin kanssa, koronatukien ilmoittaminen, tuotonmaksut rajoitetusti verovelvollisille uuden TRACE-menettelyn avulla, osinkojen lähdeveropalautukset sekä arvonlisäverovelvollisten rekisterin ajantasaistaminen. Vuonna 2021 aloitettu taksien ohjaus- ja valvontahanke valmistui syksyllä 2022. Valvonnan aikana tehtiin 250 verotarkastusta, joista 80 % oli toimenpiteellisiä, ja rikosilmoitusharkintaan johti noin 30 % tapauksista. Suuryritysten ohjauksessa ja valvonnassa sekä siirtohinnoittelussa pääpaino oli edellisvuosien tapaan ennakkolisissa keskusteluissa valvonnan ollessa silti toimenpiteenä rinnalla käytössä. Harmaan talouden torjunta säilyi Verohallinnon keskeisenä painopistealueena kohdistuen vakavien veropetosten ennaltaehkäisyyn ja jälkikäteiseen valvontaan. Erityisesti torjunta painottui identiteettien väärinkäytösten ja erilaisten palautuspetosten ehkäisyyn sekä harmaaseen talouteen liittyvien ammattimaisten avustajien tunnistamiseen. Digitalouden riskialueilla vertailutietojen saanti on ollut useamman vuoden haasteellista, mutta valvontaa on silti pystytty

tekemään ja kansainvälinen yhteistyö asiaan liittyen on kehittymässä suotuisaan suuntaan.

Vertailutietojen hankinta ja niiden kokonaisvaltainen hyödyntäminen on Verohallinnon ohjauksen ja valvonnan suuntaamisessa keskeistä. Vertailutietojen kokonaisuuteen kuuluvat mm. säännönmukaiset kansainväliset tietovirrat ja tapauskohtaisesti hankittavat vertailutiedot. Verohallinto on ollut aktiivinen toimija kansainvälisten tietovirtojen kehittämisessä kuten myös kotimaan vertailutietoihin liittyvissä kehityshankkeissa, niin tiedon hankinnan kuin hyödyntämisenkin osalta. Tietosuojasäätelyssä ja tulkinnassa tapahtuneet muutokset liittyen henkilötietojen keräämistä, säilytystä ja hallinnointia koskeviin vaatimuksiin ovat enenevässä määrin asettaneet haasteita Verohallinnon vertailutietojen hankinnalle ja sitä kautta verotulojen turvaamiselle.

J. Teknologia

Verohallinnossa vuodesta 2015 alkaen vaiheittain käyttöön otettu verotuksen valmisohjelmisto GenTax täydentyi vuonna 2022 siihen tehdyllä EMCS-järjestelmätoteutuksella (Excise Movement and Control System). Vastaavasti OmaVero-asiointipalvelu täydentyi EMCS-palvelulla, jolla asiakkaat ilmoittavat (13.2.2023 alkaen) EU:ssa yhdenmuikaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden eli alkoholin, alkoholijuomien, tupakan ja nestemäisten energiatuotteiden siirtoja. EMCS-järjestelmän avulla viranomaiset valvovat näitä siirtoja. EMCS:n myötä viimeinenkin Tullilta Verohallinnolle siirtyneisiin velvoitteisiin liittyvä järjestelmä on toteutettu Gentaxiin ja OmaVeroon. Näin ollen kaikki verotustoiminta tehdään nyt GenTaxilla ja asiointi tapahtuu OmaVeron tai asiakkaan oman, Vero API -rajapintoja hyödyntävän taloushallinto-ohjelman kautta. Verotuksen valmisohjelmisto mahdollistaa jatkossakin nopean ja kustannustehokkaan järjestelmäkehityksen ja ylläpidon.

OmaVeroon lisättiin vuonna 2022 uutena toiminnallisuutena asiakkaan hakeman verotuksen ennakkoratkaisun käsittelytilanteen ja arvioidun käsittelyajan näyttäminen. Toiminnallisuutta laajennetaan vuonna 2023 oikaisuvaatimuksiin ja muihin hakemusasioihin.

Verohallinnon sähköisten palveluiden käyttöaste on vuosien mittaan noussut tasaisesti, ja samaan aikaan on edistetty vielä helpompaa veroasointia - sellaista, jossa kansalaisen tai yrityksen ei tarvitse tehdä mitään, kun verotusta varten tarvittavat tiedot päätyvät automaatiolla reaali maailman liiketapahtumasta suoraan Verohallinnon järjestelmiin. Tämän mahdollistavat rajapinnat, joilla muodostetaan yhteys Verohallinnon järjestelmien ja yritysten tai niiden käyttämien tilitoimistojen taloushallinto-ohjelmistojen välille. Vuoden 2022 aikana Verohallinnon tarjoamien rajapintojen määrä on lähes kaksinkertaistunut, ja rajapinnat tarjoavat jatkuvasti parempia mahdollisuuksia yrityksille kehittää omaa toimintaansa ja samalla helpottaa veronmaksajien elämää. Vuoden 2022 loppuun mennessä Verohallinnon Vero API -rajapintoja oli käytetty yhteensä 122 miljoonaa kertaa. Vuonna 2022 valmistui mm. uusi kotitalousvähennysrajapinta, jonka kautta kotitalousvähennykseen tarvittavat tiedot tulevat Verohallintoon suoraan työn tehneeltä yritykseltä. Sillä on suuri potentiaali ihmisten elämän helpottamiseen, kun tämäkin - yksi harvoista vielä kansalaisen oma-aloitteisuuden varassa ollut - ilmoitus-tarve on poistumassa.

Verohallinnossa 2020-luvun alusta lähtien rakennettu tilannehuoneratkaisu on vuoden 2022 aikana vakiinnuttanut asemansa keskeisenä päätöksenteon tukipilarina. Eri tilannehuonenäkymiin kootaan keskitetysti prosessien toiminnasta kertyvää tietoa useista eri lähdejärjestelmistä. Eri käyttäjäryhmien tarpeiden mukaan toteutetut mittarit, seurantanäkymät ja analyysit tukevat tiimejä, asiantuntijoita, esihenkilöitä sekä Verohallinnon johtoa toimenpiteiden suunnittelussa tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan suunnittelu ja ohjaaminen sekä jatkuva parantaminen perustuvat tilannehuoneesta

saadun tiedon pohjalta tehtyihin havaintoihin ja johtopäätöksiin. Operatiivisen toiminnan seuranta täydentävät strategian toteutumisen ja toimintaympäristön analyysit sekä kattava talous- ja henkilöstötietojen raportointi.

Kansainvälisyys

Verohallinto oli vuonna 2022 mukana yli 140:ssä säännöllisesti kokoontuvassa kansainvälisessä työryhmässä ja projektissa. Yhteistyöfoorumeita olivat mm. OECD, EU, IOTA (Intra-European Organisation of Tax Administrations) sekä pohjoismainen Nordisk Agenda.

Vuonna 2022 OECD:ssä painopisteenä on ollut kansainvälisen yritysverotuksen uudistamishanke – niin kutsutut pilarit 1 ja 2 – sekä verohallintojen tulevaisuuden toimintatapa *Tax Administration 3.0*. Verohallinto on ollut mukana molemmissa hankkeissa aktiivisesti. EU:ssa on jatkettu mm. CESOP-järjestelmän (Central Electronic System of Payment information) toteutusta, ja Verohallinto on toiminut toteutusta tukevan Expert teamin puheenjohtajana. EU:n suuryrityksille luotu rajat ylittävä riskianalyysi ETACA (European Trust and Cooperation Approach) siirtyi 2022 kesällä pilotointivaiheeseen.

Vuonna 2018 aloitettu kehitysyhteistyöhanke Tansanian verohallinnon kanssa päättyi joulukuun 2022 lopussa, mutta yhteistyö jatkuu uudessa hankkeessa 2023–2026. Verohallinto aloitti loppuvuonna 2022 uuden kehitysyhteistyöhankkeen Kenian verohallinnon kanssa. Tässä kolmen vuoden hankkeessa kehitetään Kenian verohallinnon asiakasrekisteröintiä. Verohallinto jatkoi myös Kyproksen verohallinnon tukemista valmistusohjelmiston toteutuksessa.

Kestävä kehitys

Verohallinto laatii vuoden 2022 toiminnasta vastuullisuusraportin valtionhallinnon yhteisen raportointikehyksen mukaisesti. Raportti julkaistaan huhtikuun 2023 loppuun mennessä verkkosivuilla vero.fi. Vastuullisuusraportointi toteutetaan erillään kirjanpito-yksiköiden tilinpäätöksestä.

Verohallinnon vastuullisuustyön vaikuttavuus liittyy olennaisuustarkastelussa organisaation olemassaolon tarkoitukseen (missio) ja strategiaan. Verohallinnon ydintehtävänä on turvata yhteiskunnan rahoitus ja siten mahdollistaa yhteiskunnan hyvinvointia. Verohallinnon vastuullisuustyön vaikuttavuudelle on keskeistä, että Verohallinto auttaa veronmaksajia toimimaan vastuullisesti ja oikein.

Vastuullisuustyöhön kuuluu olennaisena osana se, että verohallintolaiset tekevät aktiivista yhteistyötä sidosryhmien kanssa ja ekosysteemissä muun muassa digitalisoituvan toimintaympäristön kehittämisessä.

Lisäksi Verohallinto kehittää omaa sisäistä toimintaansa niin, että on tehokasta ja vaikuttavaa myös tulevaisuudessa. Samalla huolehditaan siitä, että oman toiminnan negatiiviset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman pienet.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Verohallinto edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassaan. Edistämistyö koskee sekä Verohallintoa työpaikkana että asiakaspalvelua ja kaikkea muuta työtä, jota teemme verotusta ja asiakkaita varten.

Verohallinnolla on kaksi suunnitelmaa, joista toinen keskittyy henkilöstön ja toinen asiakkaiden tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Molemmissa suunnitelmissa on samat periaatteet ja lähtökohdat, vaikka näkökulma on hieman erilainen. Viranomaisena ja työnantajana Verohallinnolla on myös lakisääteinen velvollisuus suunnitelmalliseen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.

Vuoden 2022 toimenpiteitä sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen olivat mm. virkanimikkeiden muuttaminen sukupuolineutraaleiksi sekä anonyymirekryointi. Ensin mainitun osalta Verohallinto luopui laajalti mies -loppuisista virkanimikkeistä, osa muutoksista odottaa vielä lakimuutosta. Jälkimmäisen osalta Verohallinto kokeili onnistuneesti syksyllä 2022 anonyymia rekryointia, jossa hakijan nimi, yhteystiedot sekä muut henkilöön viittaavat tiedot ovat piilossa haastatteluun saakka.

VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn mukaan kokemus sukupuolten tasa-arvon toteutumisesta työyhteisössä oli Verohallinnossa erittäin korkealla tasolla (4,25).

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Valtiovarainministeriön ja Verohallinnon välisen tulossopimuksen mukaiset vaikuttavuuden mittarit tavoitteineen ja toteumineen on esitetty Taulukko 2:ssa. Taulukon jälkeen taustoitetaan mittareiden toteumia.

Taulukko 2. Toiminnan vaikuttavuuden tulossopimusmittarit.

Verotuksen häiriötön toimeenpano	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Verotuksen ja tilityksen aikataulupoikkeamat (kpl)	0	0	0	0
Suunnittelemattomat käyttökätkot sähköisessä asiointissa (päivää) ¹⁾	0	2	0	0
Tilityksen ja tuloutuksen keskihajonta (% keskiarvosta)	11,6	9,7	≤ 12	12,7
Puhelinasiointin sujuvuus, vastattujen puheluiden osuus (%)	80	81	≥ 80	80
Verovajetta pienennetään	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Oikea-aikaisesti maksettujen verojen osuus (%) ²⁾	91	93	≥ 92	93
Verovelkojen kertymä maksumuistutuksilla (%)	51	61	≥ 56	63
Verovelkojen kertymä maksujärjestelyillä, ulosotolla ja konkurssiuhkaisilla maksukehotuksilla (%)	28	37	≥ 30	35
Verovelalliset uudet yritykset (% uusista yrityksistä) ³⁾	7,8	8,7	≤ 5,0	7,5
Asiakkaiden osuus, joiden mielestä ns. pimeän työn tekemisessä tai palvelujen ostamisessa ilman kuittia ei ole mitään väärää (%) ⁴⁾	-	13	≤ 10	12
Asiakkaiden osuus, joiden mielestä valvonta on tehokasta (%) ⁴⁾	-	81	≥ 80	91
Veronmaksajien luottamus ja veromyönteisyys pysyvät hyvällä tasolla	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Asiakkaiden osuus, jotka maksavat mielellään veronsa (%) ⁴⁾	-	79	≥ 80	82
Asiakkaiden osuus, joiden mielestä ohjaustietoa löytyy riittävästi (%) ⁴⁾	-	65	≥ 67	74
Verohallintoon voi luottaa (%) ⁴⁾	-	88	≥ 90	91

1) Sellaisten päivien lukumäärä, joina sähköisessä asiointissa on ollut yli 4 tunnin käyttökätko.

2) Vuoden 2020 toteumassa ei ole mukana Tullilta siirtyneet auto- ja valmisteverot.

3) Vuoden 2022 toteumassa verovelallisiksi ei ole laskettu yrityksiä, joilla on ollut vähemmän verovelkaa kuin pienin perittävä euromäärä (10 €). Aiempien vuosien laskennassa tätä rajausta ei ollut tehty, mistä syystä aiemmin raportoidut luvut eivät ole vertailukelpoisia. Vertailukelpoiset luvut ovat 6,6 (2021) ja 6,7 (2020).

4) Asiakkaiden asennekysely, lokakuu 2022 (n = 1 005). Vuoden 2022 tutkimuksen toteutus eroaa aiemmista siten, että siinä oli 5-portainen neutraalin vaihtoehdon (ei samaa eikä eri mieltä) sisältävä vastausasteikko, kun taas aiemmissa tutkimuksissa käytettiin 4-portaista asteikkoa ilman neutraalia vastausvaihtoehtoa. Toteumat on muutettu tilastollisesti vertailtavaan muotoon.

Vuoden aikana ei ollut aikataulupoikkeamia: Verotus valmistui ja verotulot tilitettiin veronsaajille ajallaan.

Sähköisen asioinnin suunnittelemtomien käyttökatkojen nollan päivän tavoite saavutettiin. Vuonna 2022 ei ollut yhtään yli neljän tunnin suunnittelemtonta käyttökatkoa. Koko vuonna raportoitiin 164 tuotannon häiriötä (2021: 137), joista viisi (2021: 11) luokiteltiin kriittisiksi ja 30 korkean prioriteetin häiriöiksi. Häiriöiden vuoksi menetettiin yhteensä noin 6 500 henkilötyöpäivää (noin 26 henkilötyövuotta = noin 1,5 milj. €).

Tilitysten ja tuloutusten keskihajonnan toteuma oli 12,7 % tilitysten ja tuloutusten keskiarvosta. Vuoden 2022 puolella maksetut verovuoden 2021 tuloverojen poikkeuksellisen suuret lisäennakot ja jäännösverot sekä marras-joulukuun 2021 arvonlisäverot nostivat keskihajontaa.

Vastattujen puhelujen osuus oli 80 %, täsmälleen vuodelle 2022 asetetun tulostavoitteen mukaisesti. Puhelinpalvelussa vastattiin 2,0 miljoonaan puheluun.

Oikea-aikaisesti maksettujen verojen osuus oli 93 %. Tavoite saavutettiin, mutta toteuma heikkeni hieman edellisvuodesta.

Verovelkojen kertymä maksumuistutuksilla parani edellisvuodesta. Verovelkojen kertymään maksumuistutuksilla vaikutti oikea-aikaisesti maksettujen verojen osuuden lasku, minkä seurauksena veroja päättyi enemmän maksumuistutusvaiheeseen. Toisaalta verojen kertyminen maksumuistutuksilla vaikuttaa myöhempien perintävaiheiden kertymään, koska veroja päättyy vähemmän perittäväksi maksujärjestelyillä, ulosotolla ja konkurssiuhkaisella maksukehotuksella.

Uusista yrityksistä verovelallisia oli vuoden 2022 lopussa 7,5 %, eli enintään viiteen prosenttiin asetettua tavoitetta ei saavutettu.

Asiakkaiden asenneilmaston viidestä mittauskohteesta neljässä päästiin tavoitteeseen ja yhdessä tavoite jäi saavuttamatta. Edellisvuoden tapaan nytkin yli 10 % vastaajista katsoi, ettei pimeän työn tekemisessä tai palvelujen ostamisessa ilman kuittia ole mitään väärää. Tavoitteena ollut enintään 10 %:n taso jäi saavuttamatta.

1.3.2 Siirto ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuudelle ei ole asetettu tavoitteita.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Verotustehtävien henkilötöyön toteuma oli 5 027 henkilötöyvuotta (vuonna 2021: 4 933). Toiminnan tuottavuus laski hieman (-0,1 %) vuodesta 2021 johtuen kasvaneesta työpanosindeksistä (+1,9 %). Lisäänntynyt henkilöstöressurssien käyttö johtui voimakkaasta panostuksesta kertyneiden muutosverotuksen varastojen purkamiseen.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Taloudellisuus laski selvästi (-5,8 %). Verohallinnon nettomenot kasvoivat viime vuoteen verrattuna 3 %, mutta vuodelle 2022 kohdistuvat kustannukset kasvoivat yli 12 %. Taustalla tässä on se, että valmisohjelmistohanke on kokonaisuudessaan valmis, minkä johdosta valmistus omaan käyttöön oli noin 30 milj. € pienempi kuin edellisenä vuonna ja samalla poistot kasvoivat viime vuodesta noin 8 milj. €. Taloudellisuuskehityksen odotetaan normalisoituvan vuonna 2023.

Toimitilojen tilatehokkuus parani edelleen. Toimitilojen määrä väheni vuoden 2021 lopun 90 000 m²:stä vuoden 2022 lopun 80 000 m²:iin. Toimitilaneliöt henkilötöyvuotta kohden laskivat noin 1,4 neliömetrillä (aidot huonaneliöt 13,2 m²/htv). Vuoden päättyessä yli 25 % Verohallinnon henkilöstöstä työskenteli yhteiskäyttötiloissa kumppanivirastojen kanssa.

Taulukko 3. Nettomenojen suhde bruttoverotuloihin -tulossopimusmittari.

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Nettomenojen suhde bruttoverotuloihin (%)	0,48	0,44	< 0,6	0,42

Verohallinnon nettomenot kasvoivat 3,0 % ja vertailukelpoinen bruttokertymä kasvoi 9,0 %, nettomenojen suhde bruttoverotuloihin oli 0,42 %.

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Taulukko 4. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, ennakkoratkaisut.

VEROHALLINNON MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA, 2022				
Ennakkoratkaisut				
TUOTOT	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1 738 563	1 811 073	2 000 000	2 022 476
Tuotot yhteensä	1 738 563	1 811 073	2 000 000	2 022 476
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0
- henkilöstökustannukset	2 091 176	2 255 626	2 100 000	2 244 546
- palvelujen ostot	1 459	480	0	0
- tukitoimintojen kustannukset	230 561	268 169	500 000	714 055
Erilliskustannukset yhteensä	2 323 196	2 524 276	2 600 000	2 958 601
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-584 632	-713 203	-600 000	-936 126
Osuus yhteiskustannuksista	581 039	579 394	700 000	715 424
- työaikojen yhteiskustannukset	528 297	521 341	600 000	555 933
- tukitoimintojen yhteiskustannukset	52 742	58 054	100 000	159 492
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	581 039	579 394	700 000	715 424
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 904 235	3 103 670	3 300 000	3 674 026
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-1 165 671	-1 292 597	-1 300 000	-1 651 550
Kustannusvastaavuus %	59,9 %	58,4 %	60,6 %	55,0 %

Kustannusvastaavuuslaskelma esitetään vain, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään miljoona euroa. Verohallinnossa maksullisen toiminnan neljästä osa-alueesta vain ennakkoratkaisut ylittävät määritellyn rajan vuonna 2022.

Ennakkoratkaisujen maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat lähes 12 % edellisestä vuodesta. Kokonaiskustannukset kasvoivat kuitenkin tuottoja enemmän, mikä heikensi ennakkoratkaisujen kustannusvastaavuuden 55 prosenttiin.

Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista antaa mahdollisuuden säätää päätös maksu suoritteen keskimääräistä omakustannusarvoa alemmaksi silloin, kun päätös on lain soveltamisen kannalta merkittävä tai on tärkeä verotuskäytännön yhtenäistämisen vuoksi; koskee veron suorittamista toisen puolesta esimerkiksi työnantajana; koskee asiaa, jossa veroviranomaisella on lain nojalla erityinen ohjausvelvollisuus; tai on tarpeen lain tulkinnan ja soveltamisen selkiinnyttämiseksi laissa säädetyn etuuden tai muun perusteen osalta.

Ennakkoratkaisut on hinnoiteltu omakustannusarvoa alhaisempaan hintaan, jotta ennakkoratkaisusta perittävä maksu ei rajoittaisi ennakkoratkaisun hakemista. Yksittäisen ratkaisun ohella ennakkoratkaisut voivat selkeyttää ja yhtenäistää verolainsäädännön tulkintaa koskevia linjauksia, mikä on myös hallinnon edun mukaista. Verohallinnossa maksun suuruus ei saa liiaksi estää hakemusten tekemistä eikä korotata olenaisesti kynnystä tarpeellisten hakemusten tekemiselle.

Esimerkiksi arvonlisäverotusta koskevan ennakkoratkaisun omakustannusarvoa alhaisemmalla hinnalla hakijaa on kannustettu hakemaan verotuksessa sitova ja valituskelppoinen ennakkoratkaisu maksuttoman kirjallisen ohjauksen sijaan.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Verohallinnolla ei ole yhteisrahoitteista toimintaa.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Valtiovarainministeriön ja Verohallinnon välisen tulossopimuksen Liite 3:n mukaiset tilinpäätöksessä seurattavat ja raportoitavat tiedot on koottu Taulukko 5:een.

Taulukko 5. Seurattavat ja raportoitavat tiedot.

Asiakasmäärät ja verokertymät	2020	2021	2022	Muutos 2021–2022
Henkilöasiakkaat	5 109 428	5 109 783	5 115 515	+0,1 %
Rajoitetusti verovelvollisia	148 204	142 226	148 884	+4,7 %
Maatalouden harjoittajat	106 881	106 470	106 192	-0,3 %
Yritysasiakkaat	248 321	264 480	269 733	+2,0 %
Yhteisöasiakkaat	454 055	454 217	457 728	+0,8 %
Asiakasmäärä yhteensä	5 918 685	5 934 950	5 949 168	+0,2 %
Liiketoiminnasta alv-velvolliset	350 841	391 639	370 748	-5,3 %
Alkutuotannosta alv-velvolliset	274 043	279 850	278 006	-0,7 %
Säännölliset työnantajat	117 407	128 625	125 611	-2,3 %
Satunnaiset työnantajat	131 105	134 530	139 014	+3,3 %
Verotulojen bruttokertymä (milj. €) ¹⁾	78 618	92 274	102 234	+10,8 %
Verotulojen nettokertymä (milj. €)	69 217	75 609	81 440	+7,7 %
Vastattujen puhelujen määrä (kpl)	2 116 070	2 017 017	1 999 160	-0,9 %
Käyntiasiointit (kpl)	291 891	212 730	239 789	+12,7 %
Chat -asiointit (kpl) ²⁾	551 130	611 046	607 984	-0,5 %
Virkailijan hoitamat (kpl) ¹¹⁾	232 156	161 899	134 306	-17,0 %
Chatbotin hoitamat (kpl), joista osa siirtynyt virkailijalle ¹¹⁾	318 974	449 147	473 678	+5,5 %
OmaVero-viestit (kpl) ¹¹⁾	135 500	139 994	147 425	+5,3 %
Tuottavuus ja taloudellisuus	2020	2021	2022	Muutos 2021–2022
Tuottavuus (parivuosisivertailu)	- 1,5	2,2	-0,1	-0,1 %
Taloudellisuus (parivuosisivertailu)	- 1,1	-0,6	-5,8	-5,8 %
Velvoitteiden mukaan toimiminen	2020	2021	2022	Muutos 2021–2022
Arvonlisäveron verovaje (%) ³⁾	3	3	-	-
Verovelkojen kokonaismäärä (milj. €)	4 301	3 766	3 726	-1,1 %
Uudet verovelat (milj. €)	1 889	1 050	1 176	+12,0 %
Verovalvonnan kädenjälki, tuloverotus (milj. €) ⁴⁾	178	204	237	+16,2 %
Verovalvonnan kädenjälki, arvonlisävero (milj. €, tilinpäätöksen laatimishetkellä ^{5),11)}	244	266	171	-35,7 %
Verotarkastuksen toimenpiteiden verovaikutus, kaikki verolajit (milj. €) ⁶⁾	138	220	329	+50 %
Ennakkoperinnän ja lopullisen veron poikkeama (henkilö- ja yritysasiakkaat) (%)	12	11	11	-
Ennakkoperinnän ja lopullisen veron poikkeama (yhteisöasiakkaat) (%)	22	23	21	-2 %-yks.
Asiakkaiden osuus, jotka pitävät verojärjestelmää vaikeaselkoisena (%) ⁷⁾	-	67	-	-

Sähköisten perustamisilmoitusten osuus, yhteisöasiakkaat (%)	78	80	81	+1 %-yks.
Valvontaan käytetyt resurssit ja toimenpiteet	2020	2021	2022	Muutos 2021–2022
Verotarkastusten määrä (kpl)	2 057	1 773	1 444	-18,6 %
Harmaan talouden tarkastusten määrä (kpl)	547	614	610	-0,7 %
Harmaan talouden osuus verotarkastukseen käytetystä työajasta (%)	46	55	54	-1,8 %
Auto- ja valmisteverotarkastusten määrä (kpl) ¹¹⁾	155	34	47	+38,2 %
Verovelkarekisteriin merkittyjen määrä (lkm)	15 153	14 885	16 055	+7,9 %
Velvoitteidenhoitoselvitysten määrä (kpl)	828 000	707 000	700 000	-1,0 %
Enintään kuudessa kuukaudessa käsiteltyjen oikaisuvaatimusten osuus (%)	24	22	50	+28 %-yks.
Tullilta siirtyviin verotustehtäviin liittyvät raportoitavat asiat	2020	2021	2022	Muutos 2021–2022
Autoverotuksen sähköisen ilmoittamisen osuus (%)	99	99	99	-
Valmisteverotuksen sähköisen ilmoittamisen osuus (%)	95	99	98	-1 %-yks.
Autoverotuksen oikaisujen käsittelyaika (kk)	3	8	6	-25,0 %
Valmisteveron kertymä (milj. €) ⁸⁾	7 249	6 802	7 338	+7,9 %
Autoveron kertymä (milj. €)	721	523	487	-6,9 %
Verovelkojen osuus maksettavaksi määrättyistä veroista valmisteverotuksessa (%)	0,06	0,02	0,08	+0,06 %-yks.
Verovelkojen osuus maksettavaksi määrättyistä veroista autoverotuksessa (%) ⁹⁾	0,09	0,34	0,13	-0,21 %-yks.
Uusien verotettujen autojen (lkm)	114 000	108 000	92 000	-14,8 %
Käytettyjen verotettujen autojen (lkm) ¹⁰⁾	51 000	28 000	56 000	+100 %

- 1) Tullilta Verohallinnon keräämiksi vuonna 2017 siirtyneet auto- ja valmisteverot eivät vuosina 2017–2020 eivätkä tammikuussa 2021 sisältyneet bruttokertymätietoihin.
- 2) Chatbotilta virkailijalle siirtyneet asiointitapahtumat ovat luvuissa mukana kahteen kertaan. Tällaisia tapahtumia oli noin 102 000 vuonna 2022, 97 000 vuonna 2021 ja 55 000 vuonna 2020.
- 3) Arvonlisäveron verovaje on arvioitu Verohallinnon kehittämällä verovalvonnan tuloksiin perustuvalla laskentamenetelmällä.
- 4) Vuodesta 2020 alkaen kädenjälkenä raportoidaan koneellisesti laskettu valvonnasta seurannut verotuksen lopputuloksen euromääräinen nettomuutos. Koneellisen kädenjäljen laskentaan liittyy mitaustarkkuutta heikentäviä tekijöitä, jotka saattavat vääristää tuloksia.
- 5) Arvonlisäveron vuoden 2022 tilinpäätöshetken kädenjäljestä 89 milj. € on automaatiossa muodostuneita arvioveroja, 60 milj. € arvioverotuksen jälkeen saatuihin ilmoituksiin perustuvaa kädenjälkeä ja 22 milj. € reaaliaikaiseen riskiperusteiseen virkailijatyöhön perustuvaa kädenjälkeä. Lopullinen kädenjälki voi laskea huomattavastikin tilinpäätöshetken arvosta, sillä siihen sisältyviä arvioverotuksia voidaan jälkikäteen poistaa asiakkaiden myöhemmin antamien korjaavien ilmoitusten myötä.
- 6) Vuodesta 2022 alkaen laskentatapaa on muutettu siten, että lukemaan on sisällytetty luonnollisten henkilöiden tarkastusten tuloverotuksen todelliset maksuunpanot verotuksen progressiivisuus huomioiden, kun taas aiemmin on sovellettu 20 %:n veroasteolettamaa verotarkastuksissa tehtyihin tulonlisäyksiin. Myöskään luovutusvoittoverohavaintojen välitöntä tulosvaikutusta ei ole aiemmin huomioitu. Edellä mainitut laskentatavan muutokset huomioiden vuoden 2021 toimenpiteiden tarkistettu euromääräinen verovaikutus olisi ollut 234 milj. €.
- 7) Verojärjestelmän vaikeaselkoisuutta koskeva kysymys ei sisällynyt asennetutkimukseen 2022.
- 8) Valmisteverotuksen verotusmenettelymuutos myöhensi verokaudesta 1/2021 lähtien veron ilmoittamis- ja maksamisen eräpäivää verokautta toisena seuraavan kuukauden 12. päivään. Aiemmin vero ilmoitettiin ja maksettiin pääosin jo verokautta seuraavan kuukauden aikana. Muutos aiheutti kertaluonteisen valmisteverokertymän pienentymisen vuodelle 2021, kun veroa kertyi käytännössä 11 kuukaudelta.

- 9) *Autoverotuksen verovelkojen vaihtelu selittyy osaksi yritysten autoverorekisteröinnin muutoksen 2021 myötä kasvaneella asiakaskunnalla näille uusille asiakkaille ominaisine riskeineen, osaksi veroilmoitusten käsittelyruuhkasta ja siitä seuranneista maksuunpanojen lykkääntymisistä.*
- 10) *Vuonna 2022 veroilmoituksia saatiin 44 000 ja verotuspäätöksiä tehtiin 56 000. Vuonna 2022 purettiin vuonna 2021 syntynyttä käsittelyruuhkaa: 27 000 vuoden 2021 veroilmoitusta käsiteltiin vuonna 2022. Vastaavasti vuoden 2022 veroilmoituksista 15 000 siirtyi käsiteltäväksi vuodelle 2023.*
- 11) *Ei sisälly tulossopimuksessa määritettyihin seurattaviin ja raportoitaviin tietoihin.*

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Valtiovarainministeriön ja Verohallinnon välisen tulossopimuksen mukaiset palvelukyvyn ja laadun mittarit tavoitteineen ja toteumineen on esitetty Taulukko 6:ssa.

Taulukko 6. *Palvelukyvyn ja laadun tulossopimusmittarit.*

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Verotuspäätösten pysyvyys (HAO) (%)	91	86	≥ 85	90
Puhelinasiointiin tyytyväisten osuus, tekstiviestikysely (%), henkilöasiakkaat	94	93	≥ 85	93
Puhelinasiointiin tyytyväisten osuus, tekstiviestikysely (%), yritysasiakkaat	89	85	≥ 85	88
Puhelinasiointiin tyytyväisten osuus, tekstiviestikysely (%), kaikki	92	90	≥ 85	91
Sähköisten verokorttimuutosten osuus (%)	74	76	≥ 77	77
Sähköisten tuloveroilmoitusten osuus, henkilöasiakkaat (%)	86	88	≥ 85	89

Kaikki palvelukykyyn sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatuun liittyvät tulostavoitteet saavutettiin. Verotuspäätösten pysyvyyttä on käsitelty kohdassa 1.2 Tuloksellisuus (alakohta H), samoin sähköistä asiointia (alakohta B).

Asiakaskokemus

Asiakaskokemuksesta kertovat erilaiset asiointikanavakohtaiset asiakastyytyväisyyskyselyt sekä Verohallinnon saama spontaani asiakaspalaute.

Asiakastyytyväisyyttä kysytään joka kymmenenneltä puhelinpalveluun soittavalta ja kaikilta chatissa asioivilta. Puhelinpalvelun asiakaskokemus oli aiempien vuosien tapaan erittäin korkealla tasolla. Vuoden aikana asiakkaat arvioivat 56 000 puhelua. Niistä 91 %:ssa arvosana oli hyvä tai erinomainen (2021: 90 %). Asiakkaita pyydetään arvioimaan myös palvelun ratkaisuaustetta: Edellisen vuoden tapaan 93 %:ssa puheleista asiakas koki saaneensa asiansa ratkaistua tai vireille.

Chatissa arviointeja kertyi vuoden aikana 97 000 keskustelusta. Näistä 45 %:ssa palvelu sai hyvän tai erinomaisen arvosanan. Hyvien ja erinomaisten arvosanojen osuus oli korkeampi virkailijoiden hoitamissa keskusteluissa (62 %) kuin chatbotin hoitamissa (34 %). Ratkaisuauste kaikista arvioiduista keskusteluista oli 50 %, ja tämäkin oli korkeampi virkailijoilla (64 %) kuin chatbotilla (42 %). Asiakastyytyväisyys on parantunut edellisvuodesta chatbotin osalta, mutta heikentynyt hieman virkailijoiden osalta. Tyyty-

väisyysero puhelinpalvelun ja chatin välillä selittyy ennen kaikkea sillä, että chat-palvelussa asiakas ei voi asioida tunnistautuneena ja saada asiaansa hoidetuksi tai vireille samalla tavalla kuin soittamalla.

Myös käyntiasioinnin asiakastytyväisyyttä mitattiin tekstiviesteillä vuoden 2022 aikana. Arvioita kertyi vuoden aikana noin 4 000. Vastajista 97 % (2021: 96 %) koki saaneensa asiansa ratkaistua tai vähintään vireille, ja 93 % (2021: 93 %) antoi asiointistaan hyvän tai erinomaisen arvosanan.

Kyselyin kerättävän asiakaskokemustiedon lisäksi Verohallinto saa runsaasti spontaania palautetta. Vero.fi-sivujen asiakaspalautelomakkeen ja asiakaspalvelun yhteydenottojen kautta asiakaspalautteita tuli vuonna 2022 noin 29 000 kpl. Niistä 8 % oli positiivisia palautteita/kiitoksia ja 92 % neutraaleja/negatiivissävyisiä kehitysideoita tai moitteita. Asiakaspalautteet kohdistuivat sähköisiin palveluihin (73 %), asiakaspalveluun (10 %), menettelyyn tai toimintatapoihin (12 %). Lisäksi palautekanavan kautta saatiin noin 5 %:n verran muuta sisältöä kuin asiakaspalautetta.

Asiakaskokemusta mitattiin syksyllä 2022 myös kahdessa OmaVeron toiminnossa: verokortti- ja ennakkoverohakemus sekä vastaus selvityspyyntöön. Ensin mainitussa asiakkaalla oli mahdollisuus arvioida hakemuksen tekemisen helppoutta: 79 % asiakkaista koki hakemisen helpoksi. Jälkimmäisessä asiakkailla oli mahdollisuus arvioida selvityspyynnön ymmärrettävyyttä: 70 % asiakkaista piti saamaansa selvityspyyntöä ymmärrettävänä. Arvioita saatiin yhteensä noin 73 000 ja kommentteja 17 000. OmaVeron toimintokohtaista mittausta on tarkoitus laajentaa 2023.

Omavero -palvelussa on uloskirjautumissivulla yksinkertainen fiiliskysely, jossa kysytään "Miten asiointi palvelussa sujui?". Vuoden aikana kyselyyn saaduista noin 1,1 miljoonasta vastauksesta 83 %:ssa vastattiin asiointiin sujuneen hyvin (2021: 85 %).

Verotarkastuksen kohteena olleille lähetetään eräin poikkeuksin asiakaspalautekysely verotarkastuksen valmistuttua. Vuonna 2022 kyselyyn vastasi 19 % (2021: 19 %) kyselyn saaneista asiakkaista ja asiakastytyväisyys oli 4,2 (asteikko 1–5, tulos vuonna 2021: 4,2).

Veronsaajien asiakastytyväisyyttä tutkitaan tyytyväisyystutkimuksella kolmen vuoden välein. Viimeksi vuonna 2020 toteutetun tutkimuksen kokonaisarvosana oli 8,4 (asteikko 4–10). Edellisen vuonna 2017 toteutetun tutkimuksen kokonaisarvosana oli 8,3.

Veronsaajien oikeudenvallontayksikön toiminta

Oikeudenvallontatehtävässään Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö edistää hyvän ja ennustettavan verojärjestelmän toteutumista. Toiminnan oikeudellista vaikuttavuutta kuvaa se, kuinka suuressa osassa yksikön tekemistä valituksissa hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus julkaisee valituksen johdosta antamansa ratkaisun. Lisäksi yksikössä seurataan muun muassa korkeimman hallinto-oikeuden myöntämiä valituslupia yksikön valituksiin, korkeimman hallinto-oikeuden julkaisemien päätösten osuutta niistä verovelvollisen valituksista, joissa yksikkö on puoltanut valituslupaa sekä oikaisulautakunnan ratkaisemien yksikön tekemien oikaisuvaatimusten hyväksymisprosenttia. Oikeudenvallontayksikössä seurataan myös annettujen vastineiden käsittelyajan pituutta, jolla on osaltaan vaikutusta verovalitusasioiden yleiseen käsittelyaikaan tuomioistuimissa.

Taulukko 7. Veronsaajien oikeudenvilvontayksikön tavoitteet.

Oikeudellinen vaikuttavuus	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Oikaisulautakunnan ratkaisemien oikaisuvaatimusten hyväksymisprosentti (%)	63	75	≥ 50	63
Hallinto-oikeuden julkaisemien päätösten osuus kaikista yksikön tekemistä valituksista (%)	7	9	≥ 15	16
Korkeimman hallinto-oikeuden myöntämien valituslupien osuus kaikista yksikön tekemistä valituslupahakemuksista (%)	39	44	≥ 55	50
Korkeimman hallinto-oikeuden julkaisemien päätösten osuus niistä verovelvollisen valituksista, joissa yksikkö on puoltanut valituslupaa (%)	42	83	≥ 50	67
Korkeimman hallinto-oikeuden julkaisemien päätösten osuus kaikista yksikön tekemistä valituksista (%)	27	33	≥ 45	31
Käsittelyajat	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Oikeudenvilvontayksikön oikaisulautakunnalle tai hallinto-oikeudelle annettavien vastineiden keskimääräinen käsittelyaika (pv)	30	32	≤ 32	39
Oikeudenvilvontayksikön korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettavien vastineiden keskimääräinen käsittelyaika (pv)	31	27	≤ 30	29

Veronsaajien oikeudenvilvontayksikkö saavutti toimintavuonna 2022 osin keskeiset oikeudellisen vaikuttavuuden tulostavoitteet. Tavoite toteutui oikaisulautakunnan ratkaisemien oikaisuvaatimusten hyväksymisessä, hallinto-oikeuden julkaisemien päätösten osuudessa kaikista yksikön tekemistä valituksista sekä korkeimman hallinto-oikeuden julkaisemien päätösten osuudessa niistä verovelvollisen valituksista, joissa yksikkö on puoltanut valituslupaa. Yksikkö ei sen sijaan saavuttanut korkeimman hallinto-oikeuden yksikölle myöntämien valituslupien tavoitetta eikä yksikön korkeimman hallinto-oikeudelle tekemien valitusten ja niihin annettujen ratkaisujen julkaisutavoitetta. Julkaisu- ja valituslupatoteumaa voidaan kuitenkin pitää hyvänä, kun otetaan huomioon hallintotuomioistuimien antamien päätösten määrien vuosittaiset vaihtelut sekä julkaisukäytännöt. Yksikkö ylitti oikaisulautakunnalle tai hallinto-oikeudelle annettavien vastineiden keskimääräisen käsittelyaikatavoitteen. Käsittelyajan pitkittyminen johtui kesäajan töiden ruuhkautumisesta. Yksikkö sen sijaan alitti korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettavien vastineiden käsittelyaikatavoitteen.

Tulorekisteriyksikön toiminta

Taulukko 8. Tulorekisteriyksikön tavoitteet.

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Käyttökatkot sähköisessä asiointissa ¹⁾	0	0	0	0
Puhelinpalvelun vastausprosentti	89	91	≥ 80	85
Palkkatietoilmoitukset annettu oikea-aikaisesti (5 päivässä) %	89	93	≥ 90	90
Etustietoilmoitukset annettu oikea-aikaisesti (5 päivässä) %	-	-	≥ 90	100
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,9	8,2	≤ 8,0	6,7
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro, 1–5)	4,0	4,1	≥ 4,0	3,97

1) Yli 4 tunnin ennakoimattomat katkokset tulorekisteripalvelun pääprossien osalta. Vain tulorekisterin omat palvelut, toteumaan ei lasketa mukaan esim. vero.fi tai valtion yhteisen tietoverkon häiriöitä.

Tulorekisteriyksikkö onnistui toimintavuoden 2022 perustoinnassa erinomaisesti. Tulotietojärjestelmän ja asiakaspalvelun saatavuuteen liittyvät tavoitteet saavutettiin.

Toimintavuoden aikana aloitettiin varautuminen tulevaan suurempaan yksikköön Tulorekisteriyksikön rekisterinpitotehtävien laajentuessa positiivisen luottorekisterin rekisteripitäjän tehtäviin tulorekisterin rekisterinpitotehtävien rinnalla vaihteittain syksystä 2023 lukien. Lisäksi toimintavuoden aikana saatettiin loppuun valmistelevat työt, joilla mahdollistettiin tulorekisterin tietojen käyttö Poliisin, Tullin, Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikön, maahanmuuttohallinnon, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen sekä oikeusministeriön hallinnon alalle kuuluvien talous- ja velkaneuvonnan, yleisen oikeusavun ja edunvalvonnan toiminnoissa sekä haastemiestoiminnoissa 1.1.2023 lukien.

Toimintavuoden aikana tulorekisteriin rekisteröitiin yli 50 miljoonaa palkkatietoilmoitusta ja 2 miljoonaa työnantajan erillisilmoitusta sekä yli 60 miljoonaa etustietoilmoitusta. Rekisteriin rekisteröityjä tulotietoja jaettiin tiedonsaantiin oikeutetuille tiedon käyttäjille rajapintojen kautta liki 800 miljoonaa ilmoitusta.

Tulotietojärjestelmää jatkokehitettiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa painottuen erityisesti ilmoittamisen sujuvuuden ja rekisteriin ilmoitetun tiedon laadun parantamiseen.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 9. Henkilöstövoimavaroihin liittyvät mittarit.

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Työtyytyväisyys (VMBaron kokonaisindeksi, 1–5)	3,76	3,70	≥ 3,70	3,77
Sairauspoissaolot (työpäivää / htv)	7,7	8,2	≤ 8,5	11,0
Johtajuusindeksi (VMBaro, 1–5)	3,68	3,59	≥ 3,60	3,66
Suoraan pääjohtajan alaisten johtajien johtamissopimusten osuus, %	0	91	100	100
Yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä, VMBaro	4,05	4,05	≥ 3,95	4,15
Strateginen henkilöstösuunnittelu (johdon arvio)	-	-	5	4
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta, VMBaro	4,06	4,01	≥ 4,05	4,04
Työnantajakuva ja arvot, VMBaro	4,08	4,03	≥ 4,05	4,08

Henkilöstön työtyytyväisyys nousi edellisvuoteen verrattuna ja oli edelleen valtion keskiarvoa parempi. Yhteenlaskettu työtyytyväisyysindeksi oli Verohallinnossa 3,77 (vuonna 2021: 3,70), kun koko valtionhallinnossa vastaava tulos oli 3,73. Myös johtajuusindeksi kasvoi edellisestä vuodesta ollen edelleen valtionhallinnon vastaavaa tasoa (3,57) korkeampi. Työtyytyväisyyskyselyn tulos parani kaikilla kahdeksalla osaluella, eniten työyhteisön toimintakulttuurin sekä työ- ja toimintaympäristön kohdalla.

Sairauspoissaolot olivat vuonna 2022 Verohallinnossa 11,0 pv/htv (vuonna 2021: 8,2 pv/htv). Kasvu sairauspoissaoloissa painottui lyhyisiin 1-3 päivän poissaoloihin, näissä näkyi se, että sairastettiin enemmän tavanomaisia hengitysteiden infektioitauteja, joita esiintyi kahden edellisen vuoden aikana normaalia vähemmän johtuen poikkeusoloista. Yli 10 päivän sairauspoissaolot vähenivät hieman edellisestä vuodesta.

Taulukko 10. Henkilöresurssit.

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Talousarvio 2022	Toteuma 2022
Henkilötyövuodet verotustehtävät (htv)	5 037	4 933	4 970	5 027
Henkilötyövuodet Tulorekisterihanke (htv)	28	5	0	0
Henkilötyövuodet Tulorekisteriyksikkö (htv)	54	75	102	99
Henkilötyövuodet yhteensä (htv)	5 119	5 013	5 072	5 126

Verohallinnon henkilötyön kokonaismäärän toteuma oli 5 126 henkilötyövuotta. Verotustehtävien henkilötyön kokonaismäärä ylitti alun perin arvioidun 57 henkilötyövuodella, kasvua 94 htv edelliseen vuoteen verrattuna. Verotustyön henkilötyövuosikeräys sisältää myös tulorekisteritehtäviin tuotettuja palveluita, joista aiheutuneet kustannukset on katettu tulorekisterimomentilta.

Taulukko 11. Henkilöstötietoja (kunkin vuoden joulukuun tilanne).

Henkilöstömäärä, -rakenne ja -kulut (sisältää harjoittelijat ja työllistetyt)	2020	2021	2022	Muutos 2021–22
Henkilöstön lukumäärä	5 117	5 212	5 183	-29
Naiset	3 747	3 792	3 768	-24
Miehet	1 370	1 420	1 415	-5
Henkilötyövuosien lukumäärä	5 119	5 013	5 126	+113
Keski-ikä, vuotta	47,0	46,3	46,1	-0,2
Naiset	47,9	47,2	47,0	-0,2
Miehet	44,5	44,1	43,7	-0,4
Ikäjakama: 15–24-vuotiaat	120	173	180	+7
25–34-vuotiaat	961	1 056	1 070	+14
35–44-vuotiaat	1116	1 127	1 127	-
45–54-vuotiaat	1194	1 160	1 166	+6
55–64-vuotiaat	1655	1612	1 559	-13
65–68-vuotiaat	71	84	81	-3
Koulutustasoindeksi	5,5	5,4	5,6	+0,2
Naiset	5,5	5,3	5,6	+0,3
Miehet	5,8	5,7	5,9	+0,2
Vakinaiset	4445	4 155	4 524	+72
Naiset	3272	3 044	3 323	+62
Miehet	1173	1 111	1 201	+10
Määräaikaisia	672	1 057	659	-101
Naisista	475	748	445	-86
Miehistä	197	309	214	-15
Kokoaikaisia	4 685	4 775	4 674	-101
Osa-aikaisia	432	437	509	+72
Työtyytyväisyysindeksi	3,76	3,70	3,77	+0,07
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	11	7	9	+2
Sairauspoissaolot (pv/htv)	7,7	8,2	10,9	+2,7
Työterveyshuolto €/htv (netto)	315	398	406	+8
Koulutuspäivät/htv	7,9	8,4	7,4	-1,0

Taulukko 11:n henkilöstön lukumäärätiedot ovat joulukuun tilanteen mukaisia. Vuoden 2022 lopussa Verohallinnolla oli vuoteen 2021 verrattuna merkittävästi vähemmän määräaikaista työvoimaa. Koulutustasoindeksi nousi edelleen viime vuodesta, tämä trendi kuvaa osittain Verohallinnon tehtävärakenteen muutosta asiantuntijoiden suhteellisen määrän jatkaessa kasvuaan. Osa-aikaisten määrä kääntyi selvään nousuun, osa-aikaisten määrä on kasvanut etenkin alle 30-vuotiaiden kohdalla.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Taulukko 12. Talousarviolaskelmat

Talousarviolaskelma

Momentti 28.10.01 Verohallinto

	2018 TP	2019 TP ¹	2020 TP	2021 TP	2022 TA+LTA:t	2022 TP	Toteuma %
Menot (1000 euroa)							
- palkkaukset (sv-palautukset väheni)	252 107	261 577	271 563	276 183	281 786	284 273	100,9 %
- vuokrat	22 539	22 177	21 046	19 383	20 000	18 009	90,0 %
- muut kulutusmenot	130 509	127 070	126 706	124 149	128 308	130 086	101,4 %
- investoinnit	86	28	298	0	1 000	65	6,5 %
Yhteensä	405 240	410 852	419 614	419 715	431 094	432 432	100,3 %
Toimintamomentille nettoutettavat tulot							
- maksullinen toiminta	2 705	2 874	2 799	2 929	2 700	3 017	111,8 %
- EU-tulot	231	269	41	59	0	116	
- talousarvion ulkopuolinen rahoitus	1 238	2 281	1 605	2 120	1 000	2 145	214,5 %
- irtaimen omaisuuden myynti	76	96	45	54	0	32	
Yhteensä	4 249	5 521	4 491	5 161	3 700	5 310	143,5 %
Nettomenot (+) / -tulot (-)	400 991	405 331	415 123	414 554	427 394	427 122	99,9 %
Talousarvio/kehys	368 601	402 270	425 448	432 688	404 604	404 604	100,0 %
Kehysmuutoksen tarve	9 487	4 617	1 152	22	6 087	6 087	100,0 %
Talousarvio/kehys	378 088	406 887	426 600	432 710	410 691	410 691	100,0 %
Siirtomäärärahan muutos	-22 903	1 556	11 477	18 156	-16 703	-16 431	
<small>(säästö (+) / säästön käyttö (-))</small>							
Siirtomäärärahakanta							
- siirto edelliseltä vuodelta	127 985	105 082	106 638	118 115	136 270	136 270	100,0 %
- siirtomäärärahan muutos 31.12.	105 082	106 638	118 115	136 270	119 567	119 839	100,2 %
- valtiolle tuloutus							
Henkilöstömäärä (HTV) ¹⁾	4 932	4 926	5 037	4 927	4 970	5 027	101,1 %

1) Vuoden 2017 henkilötyövuositasossa on huomioitu 1.1.2017 alkaen Tullilta Verohallintoon siirtyneiden auto- ja valmisteverotuksen verotustehtävät (205 htv).

Vuoden 2018 henkilötyövuositasossa on huomioitu 1.1.2018 alkaen Tullilta Verohallintoon siirtyneiden maahantuonnin alv-verotustehtävät (3 htv).

Htv-perusteisessa henkilöstömäärässä on mukana myös Tulorekisteriyksikön palveluihin osallistuneiden henkilöiden osuus (rahoitettu momentilla 28.10.03).

2) Vuodelle 2018 siirretystä toimintamäärärahasta Verohallinto on peruuttanut 304 663,46 euroa liittyen tietojärjestelmäudistuksen yhteydessä tehtyjen konversioerojen täsmäyttämiseen.

Talousarviolaskelma

Momentti 28.70.03 + 28.70.21 Kansallisen tulorekisterin toteutus

	2018 TP	2019 ¹⁾ TP	2020 ²⁾ TP	2021 ³⁾ TP	2022 TA+LTA	2022 TP	Toteuma %
Menot (1000 euroa)							
- palkkaukset (sv-palautukset vähennet)	2 091	1 990	1 810	336	0	0	
- vuokrat	402	470	417	113	0	0	
- muut kulutusmenot	10 330	9 606	19 434	4 335	320	320	100,0 %
- investoinnit	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	12 824	12 067	21 661	4 784	320	320	100,0 %
Toimintamomentille nettoutettavat tulot							
- maksullinen toiminta	0	0	0	0	0	0	
- EU-tulot	0	0	0	0	0	0	
- talousarvion ulkopuolinen rahoitus	0	0	0	0	0	0	
- irtaimen omaisuuden myynti	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Nettomenot (+) / -tulot (-)	12 824	12 067	21 661	4 784	320	320	100,0 %
Talousarvio/kehys	15 663	0	780	0	0	0	
Kehysmuutoksen tarve	0	19 000	0	0	0	0	
Talousarvio/kehys	15 663	19 000	780	0	0	0	
Siirtomäärärahan muutos	2 839	6 933	-20 881	-4 784	-320	-320	
<small>(säästö (+) / säästön käyttö (-))</small>							
Siirtomäärärahakanta							
- siirto edelliseltä vuodelta	22 628	25 468	28 401	7 520	320	320	100,0 %
- siirtomäärärahan muutos 31.12.	25 468	28 401	7 520	320	0	0	
- valtiolle tuloutus		4 000		2 416			
Henkilöstömäärä (HTV)	30	29	28	5	0	0	

1) Vuoden 2019 4. lisätalousarviossa huomioitiin lisäyksenä vuodelta 2017 peruttavien määrärahan 4 000 000 euron uudelleenbudjetointi, mikä aiheutuu KATRE-hankkeen pidentymisestä. Vuonna 2019 investointihankkeen rahoitus on myönnetty lisärahoitusesityksen mukaisesti ja vuosien 2020-2021 rahoitus katetaan siirtomäärärahanenettelyyn perustuen.

2) Vuoden 2020 yhteensä 1 000 000 euron määräraha on myönnetty kansallisen tulorekisterin toiminnallisuksien laajentamiseen (tehtävät eivät ole enää alkuperäistä hanketta).

Valmistelut ovat VM:n vastuulla ja myönnöstä on kohdennettu yhteensä 220 000 euroa VM:n v. 2020-2021 kustannuksiin ja loput 780 000 euroa Tulorekisteriyksikölle.

3) Vuoden 2021 tilinpäätöksessä huomioidaan vuoden 2019 määrärahan käyttämättömän osuuden peruutus yhteensä 2 416 269,97 euroa ja vuoden 2020 myönnöstä käyttämättä oleva osuus yhteensä 320 204,59 euroa siirtyä ja jää käytettäväksi vuonna 2022.

Talousarviolaskelma

Momentti 28.10.03 Kansallinen tulorekisteri

	2018 TP	2019 TP	2020 ¹⁾ TP	2021 ²⁾ TP	2022 ³⁾ TA+LTA	2022 ³⁾ TP	Toteuma %
Menot (1000 euroa)							
- palkkaukset (sv-palautukset vähem)	762	2 097	2 991	4 716	7 206	6 727	93,4 %
- vuokrat	82	167	230	291	642	401	62,5 %
- muut kulutusmenot	94	3 092	6 656	16 431	25 186	18 323	72,8 %
- investoinnit	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	937	5 355	9 876	21 439	33 034	25 451	77,0 %
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot							
- maksullinen toiminta	0	0	0	0	0	0	
- EU-tulot	0	0	0	0	0	0	
- talousarvion ulkopuolinen rahoitus	0	0	0	0	0	0	
- irtaimen omaisuuden myynti	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Nettomenot (+) / -tulot (-)	937	5 355	9 876	21 439	33 034	25 451	77,0 %
Talousarvio/kehys	1 727	11 980	12 245	17 750	28 030	28 030	100,0 %
Kehysmuutoksen tarve	0	0	0	125	4 395	4 395	100,0 %
Talousarvio/kehys	1 727	11 980	12 245	17 875	32 425	32 425	100,0 %
Siirtomäärärahan muutos	790	6 625	2 369	-3 564	-609	6 974	
<small>(säästö (-)) / säästön käyttö (-)</small>							
Siirtomäärärahakanta							
- siirto edelliseltä vuodelta	0	790	7 414	9 783	6 219	6 219	100,0 %
- siirtomäärärahan kanta 31.12.	790	7 414	9 783	6 219	5 610	13 193	235,2 %
- valtiolle tuloutus							
Henkilöstömäärä (HTV)	16	43	55	80	125	99	78,9 %

1) Vuoden 2020 talousarviossa myönnettiin yhteensä 250 000 euroa positiivisen luottotietorekisterin hankinnan valmistelutehtäviin (v. 2020 osuus).

2) Vuoden 2021 talousarviossa myönnettiin yhteensä 5 250 000 euroa positiivisen luottotietorekisterin perustamishankkeeseen (v. 2021 osuus).

3) Vuoden 2022 talousarviossa myönnettiin yhteensä 15 706 000 euroa positiivisen luottotietorekisterin perustamishankkeeseen (v. 2022 osuus).

Harmaan talouden selvitysyksikön budjetoidut määrärahat ovat 2 297 000 €. Yksikön henkilötyövuosikehys on 25 henkilötyövuotta. Tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon varatut määrärahat sisältyvät Tuotehallintayksikön budjettiin.

- Harmaan talouden selvitysyksikön menot olivat 1 999 597 € eli 87,1 % budjetoidusta. Henkilötyövuosien toteuma oli 23 htv.

Veronsaajien oikeudenvallontayksikön budjetoidut määrärahat ovat 2 376 000 €. Yksikön henkilötyövuosikehys on 27 henkilötyövuotta.

- Veronsaajien oikeudenvallonnan määrärahan käyttö oli 2 276 146 € eli 95,8 % budjetoidusta. Henkilötyövuositoteuma oli 27 htv.

Verohallinnon toimintamenomomentti 28.10.01

- Verohallinnon toimintamenomomentin 28.10.01 määrärahamyöntö oli yhteensä 410,7 milj. €. Toimintamenojen toteuma oli 427,1 milj. € eli 104,0 % talousarviomyönnoistä. Siirtomäärärahakanta väheni 16,4 milj. €.
- Toimintamenoista suurin osuus eli 65,7 % käytettiin palkkaukseen. Toteuma oli 284,3 milj. € eli 99,7 % budjetoidusta. Budjetti alittui 0,7 milj. € ja palkkausmenot kasvoivat 2,9 % edellisvuodesta.
- Toimitilavuokrat olivat 18,1 milj. € ja 93,8 % budjetoidusta. Menot laskivat 7,4 % edellisvuodesta. Toimitilaneliöt vähenivät yli 9 000 neliöllä.
- Muut kulutusmenot olivat yhteensä 130,0 milj. € eli 93,2 % budjetoidusta. Menot kasvoivat 4,8 % edellisvuodesta. Koronan takia koulutuksiin, matkoihin ja erilaisiin tapahtumiin käytettiin vielä 2022 suunniteltua pienempi määrä, vaikka loppuvuodesta tilanne normalisoitui.
  - Tietotekniikan asiantuntijapalvelut olivat 51,2 milj. € ja 94,8 % budjetista

- ICT-palveluostot Valtiolta olivat 32,1 milj. € ja 98,1 % budjetoidusta
- Matkustuspalvelut olivat 2,0 milj. € ja 59,9 % budjetoidusta
- Toiminnan tuotot olivat 5,3 milj. €, näistä 57 % oli maksullisen toiminnan tuottoja

Kansallisen tulorekisterin toteutushanke Katre, momentit 28.70.03 ja 28.70.21

- Määrärahan käyttö oli 0,3 milj. €

Kansallisen tulorekisteri, momentti 28.10.03

- Määrärahamyöntö oli 34,4 milj. €, käyttö 25,5 milj. €
  - Käytöstä tulorekisteritoimintaan kohdistui 14,9 milj. € ja positiivisen luottotietorekisterin perustamishankkeeseen 10,6 milj. €
- Palkkamenojen budjetti oli 7,5 milj. €, käyttö oli 6,7 milj. €
  - Käytöstä tulorekisteritoimintaan kohdistui 3,9 milj. € ja positiivisen luottotietorekisterin perustamishankkeeseen 2,8 milj. €
- Muiden menojen toteuma oli tulorekisteritoiminnan osalta 11,0 milj. € ja positiivisen luottotietorekisterin perustamishankkeen 7,8 milj. €
- Siirtomäärärahakanta 31.12.2022 oli 13,2 milj. €
  - Tästä tulorekisteritoimintaan 6,6 milj. € ja positiivisen luottotietorekisterin perustamishankkeen tehtäviin 6,6 milj. €

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

11. Verot ja veronluonteiset tulot

Verojen ja veronluontoisten tulojen osalta kasvua edellisestä vuodesta oli 10,9 % eli 4,96 mrd. €. Euromääräisesti eniten kasvoivat momenttien 11.01.01 Ansio- ja pääomatuloverot (1,4 mrd. €), 11.01.02 Yhteisövero (1,9 mrd. €) ja 11.04.01 Arvonlisävero (1,2 mrd. €) kertymät. Suhteellisesti eniten kasvoivat momenttien 11.01.02 Yhteisövero (+50,2 %) ja 11.10.08 (+36,0 %) Jätevero kertymä. Ansio- ja pääomatuloverojen kohdalla kasvua selittää parantunut talous- ja työllisyystilanne. Vuoden 2022 yhteisöverokertymää kasvattivat erityisesti verovuoden 2021 poikkeuksellisen suuret lisäennakoiden ja jäännösverojen määrät. Yksi selittävä tekijä arvonlisäverokertymän kohdalla on se, että vuoden 2021 alv-kertymään vaikutti vielä kulutusta laskeneet koronarajoitustoimet, mutta vuoden 2022 alv-kertymään koronan ei voi sanoa enää vastaavalla tavalla vaikuttaneen.

Kertymä väheni euromääräisesti eniten momenttien 11.10.03 Autovero (36,9 milj. €), 11.10.05 Varainsiirtovero (58,1 milj. €) ja 11.10.06 Arpajaisvero kohdalla (35,2 milj. €) sekä suhteellisesti eniten momenttien 11.01.03 Korkotulojen lähdevero (-40,5 %) ja 11.10.06 Arpajaisvero (-43,3 %) kohdalla. Autoveron lasku johtuu autokaupan hiljenemisestä sekä hieman myös siitä, että uudet autot ovat aiempaa vähäpäästöisempiä. Varainsiirtoveron laskua selittää vuoden 2022 jälkimmäisen puoliskon asuntokaupan hiljeneminen. Korkotulojen lähdeveron lasku johtuu talletuskannan keskikoron laskusta vuonna 2021 verrattuna aiempaan. Arpajaisveron lasku on seurausta verokannan alenemisesta vuoden 2021 5,5 prosentista vuoden 2022 3,4 prosenttiin.

Merkittävin budjetin suhteellinen ylitys momentin 11.01.02 Yhteisövero (+15,0 %) kohdalla ja alitus momentin 11.10.06 Arpajaisvero (-13,0 %) kohdalla.

12. Sekalaiset tulot

Sekalaiset tulot vähenivät edellisvuodesta 4,3 % alittaen budjetin 1,0 % toteuman ollessa 309 milj. €. Kuntien, Kansaneläkelaitoksen ja Evankelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista laskivat yhteensä -11,6 milj. €. Tässä taustalla verotuskustannusten lasku -7,1 %.

12.39.01 Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista kasvoivat 18,5 milj. € johtuen etenkin yhteisöveron veronkorotuksista. 12.39.02 Verotukseen liittyvät korkotulot laskivat 18,4 milj. €. johtuen etenkin arvonlisäveron viivästyskorkojen alenemisesta.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

Verohallinnon toimintamenomomentin 28.10.01 määrärahamyöntö oli yhteensä 410,7 milj. €. Toimintamenojen toteuma oli 427,1 milj. € eli 104,0 % talousarviomyönnoistä. Seuraavalle vuodelle siirtyi 119,8 milj. €, siirtomäärärahakanta väheni 16,4 milj. €.

Momentin 28.10.03 Kansallisen tulorekisterin toimintamenot määrärahamyöntö oli yhteensä 34,4 milj. €. Toimintamenojen toteuma oli 25,5 milj. € eli 78,5 %. Seuraavalle vuodelle siirtyi 13,2 milj. € ja momentin 28.70.21 Kansallisen tulorekisterin toteutus (siirtomääräraha 3 v) toteuma oli 320 200 €.

Momentin 28.10.95.2 Verotukseen liittyvät korkomenot käyttö oli 18,8 milj. €, mikä alitti budjetin 18,3 %. Momentin käyttö väheni edellisestä vuodesta 3,2 milj. €.

Momentin 28.10.97 Autoveron vientipalautuksen käyttö oli 11,3 milj. € ja ylitti budjetin 13,1 %. Määrärahaylitys aiheutuu 1.1.2021 alkaen voimaan tulleen autoverouudistuksesta (13.11.2020/777), jossa autoveron vientipalautusmenettelyjä yksinkertaistettiin. Palautuksen määrärahatarve on kasvanut hakemusmäärien noustua. Hakemusten määrä nousi vuodesta 2021 yli 50 %. Tilille on myönnetty 1 400 000 €:n ylityslupa 26.1.2023.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

- Maksullisen toiminnan tuotot olivat 3,0 milj. € (+8,5 % verrattuna vuoteen 2021).
- Muut toiminnan tuotot olivat 164,5 milj. € (2,2 milj. € vuonna 2021). Merkittävä muutos johtui siitä, että verotuskustannuksen korvaukset on kirjattu vuodesta 2022 alkaen muihin toiminnan tuottoihin. Aiemmin nämä erät ovat olleet siirtotalouden tuotoissa.
- Ostot (aineet, tarvikkeet ja tavarat) olivat 1,7 milj. € (+22,1 % verrattuna vuoteen 2021).
- Henkilöstökulut olivat 292,2 milj. € (+3,3 % verrattuna vuoteen 2021). Henkilötyövuosien määrä kasvoi vuodesta 2021 selittäen osin nousua. Henkilöstökulut nousivat euromääräisesti etenkin palkkojen, eläkemaksujen, lomarahojen ja lomakorvausten osalta. Laskua tapahtui lomapalkkojen henkilöstösivukuluvelan muutoksen, työnantajan sosiaaliturvamaksujen ja sairausvakuutus- yms. lakien mukaisten palautusten osalta. Myös työaika- ja suoriteperusteiset lisät sekä ylityökorvaukset laskivat edellisestä vuodesta.
- Vuokrat olivat 19,3 milj. € (-3,7 % verrattuna vuoteen 2021). Toimitilaneliöt vähenivät yli 9 000 neliometrillä.

- Palvelujen ostot olivat 138,4 milj. € (-0,4 % verrattuna vuoteen 2021). Tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalvelut laskivat noin 4 miljoonalla eurolla. Kasvua oli vastaavasti muissa palveluissa, etenkin sisäisten ICT-palveluiden ostossa, ravitsemispalveluissa ja muissa asiantuntija- ja tutkimuspalveluissa.
- Muut kulut olivat 8,4 milj. € (+78,6 % verrattuna vuoteen 2021). Kasvu selittyy etenkin koronan jälkeen osin normalisoituneella matkustamisella. Myös patentti-, lisenssi- ja käyttöoikeusmaksut kasvoivat selvästi viime vuodesta.
- Valmistus omaan käyttöön väheni viime vuodesta 63,1 %, vuoden 2022 osalta valmistuksessa omaan käyttöön korostui positiivisen luottorekisterin rakentaminen.
- Poistojen määrä oli 49,9 milj. € (+50,2 % verrattuna vuoteen 2021).
- Rahoitustuotot ja kulut sekä satunnaiset tuotot ja kulut olivat vuonna 2022 vähäisiä
- Siirtotalouden tuotot olivat 0 € (174 milj. € vuonna 2021), tämä muutos johtui aiemmin mainitusta verotuskustannusten korvausten kirjauskäytännön muutokset. Vastaavat erät ovat 2022 kohdassa Muut toiminnan tuotot.
- Siirtotalouden kuluja elinkeinoelämälle 144,2 milj. € (-37,8 % verrattuna vuoteen 2021). Erä kohdistuu lähes kokonaan momentille 28.91.41 Energiaverotuki. Siirtotalouden kulut rahoitus- ja vakuutuslaitoksille olivat 13,2 milj. € (+2,2 % verrattuna vuoteen 2021). Tämä kohdistuu momentille 28.92.40 Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille. Erän kohdalla tehtiin vuonna 2022 kirjauskäytännön muutos ja erä kirjattiin valtionavustusten sijaan tilille Muut siirtotalouden kulut käytötalous, rahoitus- ja vakuutuslaitokset
- Tilikauden tuottojäämä oli 49,9 mrd. € (+11,1 % verrattuna vuoteen 2021). Tuottojäämä on siirretty tilinpäätöksessä valtion pääomaan.

1.7.4 Tase

- Muut pitkävaikutteiset menot -tilin saldo väheni 17,3 milj. €.
- Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat vähenivät 14,4 milj. €. Tilille kirjataan keskeneräisten tietojärjestelmien aktivointeja.
- Myyntisaamisten määrä oli 1,1 milj. €, kasvua 0,5 milj. €.
- Siirtosaamiset olivat 1,5 milj. €, kasvua 0,2 milj. €.
- Muiden lyhytaikaisten saamisten määrä oli 8,9 milj. €. Kasvua 8,0 milj. €. Vaihtelun taustalla on veronsaajien Tulorekisteriin tekemien korjausten jaksottuminen.
- Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat olivat 14,7 milj. €.
- Ostovelat olivat 26,0 milj. €, kasvua 2,6 milj. €.
- Edelleen tilitettävät erät olivat 1 650,2 milj. €, vähennystä 37,6 milj. €. Pääosin veronkannon edelleen tilitettäviä eriä.
- Siirtovelat olivat 53,0 milj. €, kasvua 1,0 milj. €.
- Verohallinnon taseen loppusumma oli 199,9 milj. €.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Verohallinnossa sisäinen valvonta on järjestetty valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n (25.2.2000/217) edellyttämällä tavalla. Verohallinnossa on annettu määräys sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteista (VH/2823/00.00.07/2022), jonka tarkoituksena on täydentää Verohallinnon kirjanpitoyksikön taloussääntöä sekä luoda asianmukaiset ja riittävät toimintaperiaatteet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyille. Verohallinnon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminnassa noudatetaan Valtiovarainministeriön hyvän hallinnon ohjeistuksia ja suosituksia sekä noudatetaan soveltuvin osin kansainvälistä COSO-sisäisen valvonnan viitekehystä ja ISO 31000:2009 riskienhallintastandardia.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat kiinteä osa Verohallinnon hyvää hallintoa sekä johtamis-, ohjaus-, ja suunnittelujärjestelmää. Sisäinen valvonta kattaa sekä oman toiminnan että toiminnan, josta Verohallinto vastaa lainsäädännön, sopimusten tai muiden velvoitteiden nojalla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan päämääränä on lisätä todennäköisyyttä saavuttaa strategiset tavoitteet, tukea operatiivisten tavoitteiden ja vaatimustenmukaisuuden saavuttamista, sekä tuottaa riittävä varmuus talouden ja toiminnan laillisuudesta ja tuloksellisuudesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla turvataan ihmisiä, tietoa, varoja ja omaisuutta sekä varmistetaan johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot ja turvataan toiminnan jatkuvuus ja toimintaedellytysten säilyminen. Tehokkaalla ja vaikuttavalla sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla lisätään sidosryhmien ja henkilöstön luottamusta Verohallinnon toimintaan ja varmistetaan tavoitteiden saavuttamista ja tehtävässä onnistumista.

Kaikki Verohallinnon työntekijät vastaavat työnantajan ohjeistusten noudattamisesta, riskien havainnoinnista ja tunnistamisesta, sekä riskien hallintatoimenpiteiden toteuttamisesta omassa työssään. Verohallinnon palveluntoimittajien työntekijät rinnastetaan Verohallinnon omiin työntekijöihin Verohallinnon palveluksessa tai sen lukuun toimittaessa. Jokaisen työntekijän vastuulla on ilmoittaa merkittävistä riskeistä sekä mahdollisista puutteista riskien hallintatoimenpiteissä, havaitsemistaan väärinkäytöksistä, laiminlyönneistä, epäasianmukaisesta käytöksestä ja toiminnasta, sekä riskialttiista menettelytavoista.

Pääjohtajalla on kokonaisvastuu hyvästä hallintotavasta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä koko kansallinen ja kansainvälinen toimintaympäristö ja sidosryhmät huomioiden. Lisäksi pääjohtaja hyväksyy riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa linjaavat yleiset periaatteet Verohallinnossa.

Verohallinnon johtoryhmä vastaa pääjohtajan johdolla strategisten tavoitteiden asettamisesta sekä siitä, että riskinotto on oikeassa suhteessa Verohallinnon riskinottohaluun ja riskinkantokykyyn nähden. Verohallinnon yksiköiden/toimintojen johto vastaa sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan sisällyttämisestä ja toteuttamisesta osana oman yksikkönsä toimintaa sekä riittävien resurssien osoittamisesta näihin tehtäviin omalla vastualueellaan. Prosessinomistajat vastaavat omistamansa prosessin toimintaan liittyvästä asianmukaisesta ja tehokkaasta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan toteuttamisesta osana päivittäistä operatiivista toimintaa ja prosessiin liittyvien tavoitteiden toteutumisen seurantaa. Jokaiseen Verohallinnon yksikköön nimetyn riskienhallintakoordinaattorin vastuulla on toimia yhteyshenkilönä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan konsernitasoisessa yhteistyössä ja ohjauksessa. Sisäinen tarkastus arvioi sekä varmentaa organisaation johtamisen-, hallinto- ja valvontajärjestelmän ja riskienhallintaprosessien tuloksellisuutta.

Verohallinnon kaikki yksiköt ovat arvioineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa sekä kehittämistarpeita fasilitoituissa työpajatilaisuuksissa. Yksiköiden johdot

ovat käsitelleet ja hyväksyneet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin tulokset. Verohallinnon sisäisen valvonnan voidaan todeta olevan hyvää tasoa ja tilan säilyneen vakaana ja muutokset voidaan katsoa normaaliksi vuosivaihteluksi.

Arviointi on toteutettu sisäisen valvonnan COSO-viitekehyksen mukaisesti hyödyntämällä valtiovarainministeriön controller -toiminnon suosittamaa päivitettyä arviointihikkoa. Koska arvioinnin toteutustapaa muutettiin työpajatoteutukseen, rajattiin arviotaviksi osa-alueiksi COSO-viitekehystä ohjausympäristö, riskien arviointi sekä valvontatoimenpiteet.

- Ohjausympäristö on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Toimintakulttuurin jatkokokehtamisessa ja resurssien priorisoinnissa ja kohdentamisessa on edelleen kehitettävää.
- Riskien arviointi on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittämiseksi on tehty vuoden 2022 aikana merkittävästi työtä, mutta riskienhallinnan menettelyitä tullaan yhä jalkauttamaan yksiköiden sisällä 2023 aikana. Kehitettävää on yhä myös väärinkäytösriskienarvioinnin säännönmukaistamisessa.
- Valvontatoimenpiteet on asianmukaisesti järjestetty. Riskikuvausten päivityksen yhteydessä tullaan yhä täsmentämään hallintakeinoja ja kontroleja sekä työtehtävien riittävän eriyttämistä on tarpeen varmentaa sekä päivittää tunnistettujen vaarallisten työyhdistelmien dokumentaatiota.

Työpaja-arvioinnin ulkopuolelle rajattiin viitekehystä osa-alueet tieto ja viestintä sekä seurantatoimenpiteet. Näiden osalta sisäisen valvonnan voidaan todeta olevan pääosin asianmukaisesti järjestetty perustuen vuoden 2021 arviointiin, koska olennaisia muutoksia ei ole sen jälkeen tapahtunut.

Vuodelle 2023 keskeisiksi sisäisen valvonnan kehittämiskohteiksi on määritelty:

- Kohdennetaan kehittämistoimia tulevaisuuden osaamisen varmistamiseksi vastaamaan osaamisrakenteeseen kohdistuvia vaatimuksia
- Työtehtävien asianmukaiseksi eriyttämiseksi tarkastetaan ja päivitetään verotusjärjestelmässä määritellyt vaaralliset työyhdistelmät sisällöllisesti sekä kehitetään pilviympäristön operointimallia.
- Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan menettelyiden jalkauttamista jatketaan yksikkötasoilla.
- Toteutetaan Verohallintotasoinen korruptio- ja väärinkäytösriskienarviointi sekä luodaan rakenne säännönmukaiselle väärinkäytösriskienarvioinnin toteutukselle.
- Kehitetään edelleen varautumista, erityisesti kyberuhkien osalta.
- Järjestetään henkilöstölle hyvää hallintotapaa, virkamiesetiikkaa sekä korruptiota koskevaa koulutusta.
- Otetaan käyttöön eettinen kanava keväällä 2023. Eettisen kanavan kautta voi tehdä ilmoittajansuojelulain mukaisia ilmoituksia väärinkäytösepäilyistä sekä ilmoittaa havaituista muista väärinkäytösepäilyistä, kuten lainvastaisesta toiminnasta tai organisaation periaatteiden ja sääntöjen vastaisesta menettelystä.
- Valtiontalouden tarkastusviraston oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyiden tarkastuksessa annettu suositus Verohallinnon mittareiden ja tunnusluku-

jen vertailtavuuden parantamisesta on huomioitu Verohallinnon tilinpäätöksessä sekä raportoinnissa valtiovarainministeriölle. Muun muassa arvioverotustiedot erotellaan jatkossa johdonmukaisesti muusta valvonnan tuloksesta.

Verohallinnon kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet. Verohallinnon sisäinen tarkastus on käynyt kirjanpitoyksikön arviointi- ja vahvistuslausuman läpi ja toteaa, että lausumassa esitetty arvio vastaa sisäiselle tarkastukselle muodostunutta kuvaa Verohallinnon sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

1.9 Arviointien tulokset

Toimintavuoden aikana ei ole tehty Verohallinnon tuloksellisuuden ja toiminnan vaikutavuuden kokonaisarvioiteja.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Verohallinnossa ei ole havaittu valtion tai sen vastuulla oleviin varoihin kohdistuneita väärinkäytöksiä toimintavuoden aikana. Verohallinto on tehnyt yhden väärinkäytösilmoituksen Valtiontalouden tarkastusvirastolle tilanteessa, jolla on arvioitu olevan merkitystä sisäisen valvonnan toteutumisessa.

1.10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotilastot

1.10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

2 Talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	45 371 310 435,20	49 064 091 411	50 331 647 559,16	1 267 556 148,14	103
11.01.01. Ansio- ja pääomatuloverot	11 342 834 387,66	12 216 000 000	12 784 019 782,20	568 019 782,20	105
11.01.02. Yhteisövero	3 686 272 570,64	4 817 000 000	5 538 201 117,59	721 201 117,59	115
11.01.03. Korkotulojen lähdevero	25 590 287,61	16 000 000	15 265 100,39	-734 899,61	95
11.01.04. Perintö- ja lahjaverot	826 149 402,58	855 000 000	901 192 596,72	46 192 596,72	105
11.04.01. Arvonlisävero	20 034 082 000,96	21 195 856 071	21 195 856 071,47	0,00	100
11.04.02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero	847 513 979,99	885 000 000	875 365 499,31	-9 634 500,69	99
11.04.03. Apteekkivero	200 519 446,64	206 510 115	206 510 114,81	0,00	100
11.08.01. Tupakkaverot	1 031 375 344,51	1 115 436 165	1 115 436 165,41	0,00	100
11.08.04. Alkoholijuomaverot	1 422 947 676,82	1 497 221 863	1 497 221 863,00	0,00	100
11.08.05. Virvoitusjuomaverot	203 382 420,06	220 258 107	220 258 106,86	0,00	100
11.08.07. Energiaverot	4 129 191 499,70	4 488 372 159	4 488 372 158,97	0,00	100
11.08.08. Eräiden juomapakkausten valmisteverot	15 355 236,78	16 478 536	16 478 536,25	0,00	100
11.10.03. Autoverot	522 593 320,39	486 696 372	486 696 371,84	0,00	100
11.10.05. Varainsiirtoverot	994 596 668,45	987 000 000	936 399 468,20	-50 600 531,80	95
11.10.06. Arpajaisvero	81 266 212,22	53 000 000	46 112 583,73	-6 887 416,27	87
11.10.08. Jätevero	3 112 845,63	4 234 284	4 234 284,36	0,00	100
11.19.09. Muut verotulot	4 527 134,56	4 027 738	4 027 738,05	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	322 630 447,77	311 771 580	308 732 086,94	-3 039 492,76	99
12.28.11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista	133 622 931,59	127 069 000	124 734 967,30	-2 334 032,70	98
12.28.12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista	25 714 378,59	24 453 000	24 003 979,96	-449 020,04	98
12.28.13. Evankelisuterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista	14 693 930,62	13 973 000	13 716 559,98	-256 440,02	98
12.28.99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	242 594,41	120 655	120 654,70	0,00	100
12.39.01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	40 479 126,91	59 003 303	59 003 302,65	0,00	100
12.39.02. Verotukseen liittyvät korkotulot	105 433 718,45	87 067 092	87 067 091,95	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	2 417 555,93	55 296	55 296,00	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	26 211,27	30 234	30 234,40	0,00	100
Yhteensä	45 693 940 882,97	49 375 862 991	50 640 379 646,10	1 264 516 655,38	103

Päätösnumero, momentti ja tilijaoittelu numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021		Talousarvio 2022 (TA + LTA)		Talousarvio 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022		Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös		Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttöö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle					Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Käyttöö vuonna 2022	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.		757 415 196,92	685 361 132	529 286 274,45	133 021 613,86	662 307 888,31	23 063 243,70	142 869 478,09	585 975 478,09	452 898 568,23	133 021 613,86			
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonala													
28.10.01.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvontulovero (A)	27 890 328,32	28 018 132	28 018 132,01		28 018 132,01	0,00							
28.10.03.	Verohallinnon toimintamotot (S2)	432 710 000,00	410 881 000	119 829 089,44	410 881 000,00	32 425 000,00	0,00	136 270 434,31	546 951 434,31	427 122 344,87	119 829 089,44			
28.10.63.	Kansallisen tulorekisterin toimintamotot (S3)	17 875 000,00	32 425 000	19 232 475,58	32 425 000,00	13 192 524,42	0,00	6 218 839,19	38 643 839,19	25 451 314,77	13 192 524,42			
	Taloksin maksetut verot (A)	2 995 709,91	4 000 000	3 492 469,08	4 000 000	3 492 469,08	507 530,92							
	28.10.63.1. Taloksin maksetut verot Verohallinto	2 995 709,91	4 000 000	3 492 469,08	4 000 000	3 492 469,08	507 530,92							
	Verotukseen liittyvät korkomenot (A)	22 003 536,01	23 000 000	18 798 799,93	23 000 000	18 798 799,93	4 201 200,07							
	28.10.95.2. Verotukseen liittyvät korkomenot Verohallinto	22 003 536,01	23 000 000	18 798 799,93	23 000 000	18 798 799,93	4 201 200,07							
	Autoveron veritpalautus (A)	8 733 676,97	10 000 000	11 314 948,56	10 000 000	11 314 948,56	-1 314 948,56							
	28.10.97. Osamisen kehittäminen (A)	280 669,00												
	28.60.12. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)								60 000,00	60 000,00		4 704,00	0,00	0,00
	28.70.01. Kansallisen tulorekisterin toteutus (S3)								320 204,59	320 204,59		320 204,59	0,00	0,00
	28.70.21. Energiaerotus (A)								320 204,59	320 204,59		320 204,59	0,00	0,00
28.91.41.	Isäntämaakohtainen Poijomaiden Investointipankkiki (K)	231 978 873,16	164 000 000	144 341 486,59	164 000 000	144 341 486,59	19 658 513,41							
28.92.40.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	12 947 403,55	13 237 000	13 236 152,14	13 237 000	13 236 152,14	847,86							
32.	Digitalisaation kehittäminen (S3)	1 352 991,33	1 531 838	226 291,18	1 531 838	1 305 546,75	0,00							
32.01.10.	32.01.10.03. Reaalitalous-hanke (RRF plan2) (EK) (varattu)	1 282 000,00	1 305 728	181,25	1 305 728	1 305 546,75	0,00							
	32.01.10.3. Reaalitalous-hanke (EK) (varattu)	1 282 000,00	1 305 728	181,25	1 305 728	1 305 546,75	0,00							
	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvontulovero (A)	17 454,69	166 246	166 245,78	166 246	166 245,78	0,00							
	32.30.51.07. Paikalliset työllisyystyötoimet ja yrityspalvelut (S2)	53 536,64	59 864	59 864,15	59 864	59 864,15	0,00							
	32.30.51.07. Paikalliset työllisyystyötoimet ja yrityspalvelut (KPY)	53 536,64	59 864	59 864,15	59 864	59 864,15	0,00							
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	21 753,45	20 410	20 410,04	20 410	20 410,04	0,00							
33.20.50.	Väestön ja elämäntilanteen tutkimusten ansiuravastat ja vuorotteluvuorokauset (A)	21 753,45	20 410	20 410,04	20 410	20 410,04	0,00							
	33.20.50.01. Paikalliset työllisyystyötoimet ja yrityspalvelut	21 753,45	20 410	20 410,04	20 410	20 410,04	0,00							
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	84 839,49	12 932	12 932,19	12 932	12 932,19	0,00							
35.01.29.	Ympäristöministeriön hallinnonalan arvontulovero (A)	14 839,49	12 932	12 932,19	12 932	12 932,19	0,00							
35.20.04.	Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja australian tuominen (S3)	70 000,00												
	Määrärahalaji yhteensä	758 874 781,19	686 926 312	529 545 907,86	686 926 312	134 327 190,61	663 873 088,47	23 063 243,70	444 137 186,30	588 608 778,45	453 706 337,51	134 846 944,94		

Verohallinnon talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Verohallinnolla ei ole esitettävää valtuuslaskelmalla.

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022-31.12.2022		1.1.2021-31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	3 017 343,88		2 780 028,20	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	318 168,92		151 108,05	
Muut toiminnan tuotot	<u>164 471 364,26</u>	167 806 877,06	<u>2 239 776,43</u>	5 170 912,68
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 732 202,25		1 418 790,27	
Henkilöstökulut	292 251 819,18		282 857 543,00	
Vuokrat	19 331 546,40		20 073 523,62	
Palvelujen ostot	138 394 798,92		138 925 685,27	
Muut kulut	8 428 740,96		4 719 527,75	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-17 916 999,05		-48 828 514,48	
Poistot	<u>49 874 497,76</u>	<u>-492 096 606,42</u>	<u>33 192 405,97</u>	<u>-432 358 961,40</u>
JÄÄMÄ I		-324 289 729,36		-427 188 048,72
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	4 523,52		3 906,50	
Rahoituskulut	<u>-2 157,99</u>	2 365,53	<u>-1 685,36</u>	2 221,14
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 336,22		7 721,30	
Satunnaiset kulut	<u>-19 377,55</u>	<u>-18 041,33</u>	<u>-10 666,51</u>	<u>-2 945,21</u>
JÄÄMÄ II		-324 305 405,16		-427 188 772,79
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot paikallishallinnolta pl hyvinvointialuehallinto	0,00		133 622 931,59	
Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoilta	0,00		25 714 378,59	
Siirtotalouden tuotot voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	<u>0,00</u>	0,00	<u>14 693 930,62</u>	174 031 240,80
Kulut				
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	144 220 407,26		231 735 003,28	
Siirtotalouden kulut rahoitus- ja vakuutuslaitoksille	<u>13 236 152,14</u>	<u>-157 456 559,40</u>	<u>12 947 403,55</u>	<u>-244 682 406,83</u>
JÄÄMÄ III		-481 761 964,56		-497 839 938,82
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	50 312 360 006,57		45 346 377 788,88	
Muut pakolliset maksut	131 750 125,28		137 121 950,30	
Perityt arvonlisäverot	979,71		5 326,38	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-28 197 309,98</u>	<u>50 415 913 801,58</u>	<u>-27 922 622,50</u>	<u>45 455 582 443,06</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>49 934 151 837,02</u>		<u>44 957 742 504,24</u>

4 Tase

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	0,00		60 536,60	
Muut pitkävaikutteiset menot	163 380 812,35		180 753 551,42	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>25 874 205,64</u>	189 255 017,99	<u>40 306 915,94</u>	221 121 003,96
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	261 560,21		288 272,95	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>2 113,41</u>	263 673,62	<u>2 113,41</u>	290 386,36
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
YHTEENSÄ		189 518 691,61		221 411 390,32
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 065 502,64		591 594,22	
Siirtosaamiset	1 452 575,01		1 211 601,90	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>8 904 027,71</u>	11 422 105,36	<u>887 076,62</u>	2 690 272,74
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	3 013,10		2 795,80	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	-1 071 483,85		22 745,28	
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-21 240,13</u>	<u>-1 089 710,88</u>	<u>289 955,54</u>	<u>315 496,62</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ		10 332 394,48		3 005 769,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>199 851 086,09</u>		<u>224 417 159,68</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-473 673 163,50		-473 673 163,50	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 102 439 223,41		-770 619 229,87	
Pääoman siirrot	-49 907 266 126,36		-45 289 562 497,78	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>49 934 151 837,02</u>	-1 549 226 676,25	<u>44 957 742 504,24</u>	-1 576 112 386,91
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	14 730 289,78		32 002 417,32	
Saadut ennakot	198 196,87		331 165,10	
Ostovelat	25 999 657,71		23 365 042,43	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	5 025 398,49		5 113 459,40	
Edelleen tilittävät erät	1 650 154 843,81		1 687 753 553,80	
Siirtovelat	52 968 320,68		51 963 898,54	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>1 055,00</u>	<u>1 749 077 762,34</u>	<u>10,00</u>	<u>1 800 529 546,59</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 749 077 762,34		1 800 529 546,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>199 851 086,09</u>		<u>224 417 159,68</u>

5 Liitetiedot

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
1. Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta	43
2. Nettotuetut tulot ja menot	44
3. Arviomäärärahojen ylitykset	45
4. Peruutetut siirretyt määrärahat	45
5. Henkilöstökulujen erittely	45
6. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	46
7. Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	47
8. Rahoitustuotot ja -kulut	48
9. Talousarviotaloudesta annetut lainat	48
10. Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	48
11. Taseen rahoituserät ja velat	48
12. Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	49
13. Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	49
14. Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat	49
15. Velan muutokset	49
16. Velan maturiteettijakauma ja duraatio	49
17. Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	50
18. Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista	50

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetoitua koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen.

Budjetoinnissa ei ole olennaisia muutoksia, joilla olisi vaikutusta talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen. Kuitenkin aikaisemmin verotuskustannukset on kirjattu liikekirjanpidossa siirtotalouden tuottoihin veronsaajakohtaisille tileille, mutta tilikaudesta 2022 lähtien ne on kirjattu toiminnan tuottoihin ja samalla on myös poistunut veronsaajakohtainen kirjaaminen liikekirjanpidossa. Talousarviokirjanpidossa verotuskustannukset kirjataan veronsaajakohtaisesti samoille momenteille kuin aikaisemminkin.

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi.

Ulkomaanrahan määräiset velat eivät ole olennaisia, joten niitä ei ole muutettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Velat on viety kirjanpitoon tapahtuman syntymispäivän mukaiseen valuuttakurssiin euroiksi muutettuna ja syntyvät kurssierot on käsitelty maksuperusteisesti.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus – ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Omaisuus on arvostettu tilinpäätöksen laadintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Verohallinnossa yhdenmukaisin periaattein, säännösten ja määräysten mukaisesti.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja –menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkityksellään vähäisiä.

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvia merkittävän suuruisia tuottoja, kuluja tai virheiden korjauksia ei ole ollut.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Tilinpäätösvouden ja edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia keskenään.

6. Selvitys varainhoitovouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista.

Lkp:lle 90160000 (Muut verojen ja pakollisten maksujen tileistäpoistot) on vuonna 2022 kirjattu yhteensä 66 801,62 eur. Tästä 199,94 euron osalta on tehty tileistäpoistot, joista on päätökset. 66 601,68 euron osalta tileistäpoiston kirjaus johtui asiakkaalle tehdystä korjauksesta, joka oli tehty virheellisellä tavalla. Tämä 66 601,68 euroa on korjattu tammikuussa 2023 eli on tehty vastakirjaus tiliille 90160000 ja TA-tilille 110102.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.10.01.										
Verohallinnon toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)										
	Bruttomenot	437 882 311,34	296 167 267,34		415 996 366,78				432 437 701,65	
	Bruttotulot	5 172 311,34	5 315 366,78		5 315 366,78				5 315 366,78	
	Nettomienot	432 710 000,00	290 851 910,56	119 829 089,44	410 681 000,00	0,00	136 270 434,31	546 951 434,31	427 122 344,87	119 829 089,44
28.10.03.										
Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (Siirtomääräraha 3 v)	Bruttomenot	17 875 000,00	19 243 813,96		32 436 338,38				25 462 653,15	
	Bruttotulot		11 338,38		11 338,38				11 338,38	
	Nettomienot	17 875 000,00	19 232 475,58	13 192 524,42	32 425 000,00	0,00	6 218 839,19	38 643 839,19	25 451 314,77	13 192 524,42

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääluokan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio	Ylitys	Ylitys
	(TA + LTA:t)		%
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	10 000 000	1 314 848,56	13
28.10.97. Autoveron vientipalautus	10 000 000	1 314 848,56	13
Pääluokat yhteensä	10 000 000	1 314 848,56	13

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		55 296,00
Vuosi 2020		55 296,00
28.70.01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen	55 296,00	
Pääluokat yhteensä		55 296,00
Vuosi 2020		55 296,00

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2022	2021
Henkilöstökulut	245 155 797,30	236 272 862,54
Palkat ja palkkiot	244 060 204,65	235 272 649,79
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	1 095 592,65	1 000 212,75
Henkilösivukulut	47 096 021,88	46 584 680,46
Eläkekulut	43 317 509,60	41 884 116,51
Muut henkilösivukulut	3 778 512,28	4 700 563,95
Yhteensä	292 251 819,18	282 857 543,00
Johdon palkat ja palkkiot, josta	5 282 476,58	5 533 614,83
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	6 847,70	7 420,00
Johto	3 600,00	4 140,00
Muu henkilöstö	3 247,70	3 280,00

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenoista. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
Aineettomat hyödykkeet					
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	1120010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
11490000 Muut pitkävaikutteiset menot	1149010	Tasapoisto	10 vuotta	10 %	0 %
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat		Ei poisteta			
Aineelliset hyödykkeet					
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maajulketusvälineet	1250010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
12550000 ICT-laitteet	1255010	Tasapoisto	3 vuotta	33 %	0 %
12560000 Toimistokoneet ja laitteet	1256010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
12570000 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	1257010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
12800000 Taide-esineet	1280010	Ei poisteta			
12890000 Muut aineelliset hyödykkeet	1289010	Tasapoisto	5 vuotta	20 %	0 %
130 Käyttöomaisuusarvopaperit					
13010000 Osakeyhtiöiden osakkeet	1301010	Ei poisteta			
13030000 Muut osuudet	1303010	Ei poisteta			

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2022	302 683,00	249 201 149,11	40 306 915,94	289 810 748,05
Lisäykset	0,00	32 349 709,35	17 916 999,05	50 266 708,40
Vähennykset	0,00	0,00	-32 349 709,35	-32 349 709,35
Hankintameno 31.12.2022	302 683,00	281 550 858,46	25 874 205,64	307 727 747,10
Kertyneet poistot 1.1.2022	-242 146,40	-68 447 597,69	0,00	-68 689 744,09
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-60 536,60	-49 722 448,42	0,00	-49 782 985,02
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-302 683,00	-118 170 046,11	0,00	-118 472 729,11
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	0,00	163 380 812,35	25 874 205,64	189 255 017,99

	Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2022	465 355,38	2 113,41	467 468,79
Lisäykset	64 800,00	0,00	64 800,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2022	530 155,38	2 113,41	532 268,79
Kertyneet poistot 1.1.2022	-177 082,43	0,00	-177 082,43
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-91 512,74	0,00	-91 512,74
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-268 595,17	0,00	-268 595,17
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	261 560,21	2 113,41	263 673,62

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2022	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				-1 089 710,88			-1 089 710,88
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	-1 089 710,88	0,00	0,00	-1 089 710,88

31.12.2022	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat				14 730 289,78			14 730 289,78
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	14 730 289,78	0,00	0,00	14 730 289,78

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Verohallinnolla ei ole myönnettyjä varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita valtiontakauksia.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Verohallinnolla ei ole myönnettyjä varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita valtiontakuita.

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Verohallinnolla ei ole myönnettyjä varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita valtiontakauksia eikä valtiontakuita eri valuutoissa.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	83 059 000,00	67 173 000,00	15 243 000,00	14 704 000,00	16 000 000,00	113 120 000,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Verohallinnolla ei ole tässä mainittavia sopimuksia eikä sitoumuksia.

Muut monivuotiset vastuut yhteensä	83 059 000,00	67 173 000,00	15 243 000,00	14 704 000,00	16 000 000,00	113 120 000,00
---	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Valtion kirjanpitolautakunnan lausunnon nro 11/1997 mukaisesti taseessa ei ole mukana verosääntöjä. Taseen sijasta ne esitetään liitetietona.

Tässä liitteessä esitetään 31.12.2022 tilanteen mukaiset Verohallinnon asiakkaiden verovelat ja ennuste näiden verovelkojen tulevasta kertymästä sekä euromäärästä, jonka valtio olisi saamassa tästä kertymästä. Ennuste on laskettu Verohallinnossa kehitetyllä verovelkojen kertymien ennustemallilla, jossa ennustavia tekijöitä ovat velvoitetasolla velan ikä, määrä ja perinnän aktiivisuus sekä asiakastasolla velan keski-ikä, velan kokonaismäärä, erityyppisten verovelaksi luettavien velvoitteiden lukumäärä, asiakkuuden voimassaolo, ulkomainen kotipaikka, maksujärjestely, ulosotto ja maksukyvyttömyysmenettely.

Verovelat, joihin ei kohdistu täytäntöönpanokieltoa 31.12.2022:

Verolajiryhmä	Verovelka* 31.12.2022 (milj. €)	Ennuste velan kertymästä** (milj. €)	Arvioitu valtion osuus (milj. €)
Henkilöasiakkaiden tulovero	1 141	344	102
Yhteisöjen tulovero	416	92	55
Arvonlisävero	1 481	370	370
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	27	7	-
Kiinteistövero	47	21	-
Valmistevero	110	33	33
Muut verot ja maksut	106	42	42
Yhteensä	3 328	908	602

* Sisältää verot, seuraamusmaksut, korot ja muut verovelaksi luettavat velvoitteet. Päivämäärällä 31.12.2022 vanhentuneet velvoitteet eivät ole luvuissa mukana.

** Ennuste 31.12.2022 voimassa olleen verovelan kertymästä 31.12.2023 mennessä. Tämän jälkeinen kertymä voidaan olettaa vaatimattomaksi, ja se on jätetty laskennassa huomiotta.

Lisäksi Verohallinnon asiakkailta oli 31.12.2022 täytäntöönpanokiellon alaista verovelkaa yhteensä 116 milj. €, jolle kertymäennustetta ei ole mielekästä muodostaa.

Verohallinnolla oli asiakkailtaan tuomiosaatavia 31.12.2022 yhteensä 1 173 milj. €. Aiempien vuosien toteuman perusteella tästä voidaan odottaa kertyväksi noin 9 % eli 106 milj. €, joka on pääosin valtiolle tuloutettavaa.

Verohallinnon tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Verohallinnolla ei ole esitettävää liitteellä 18.

6 Allekirjoitus

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa Valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Hyväksyn kirjanpitoyksikkö Verohallinnon tilinpäätöksen vuodelta 2022.

Helsingissä 24.2.2023

Pääjohtaja

Markku Heikura